

3 13.2.2013

KIRKKO & KOTI

Toivo Yläjärven
erilainen päivä.

→ 7

KIRKKO
& KOTI

100
vuotta
1913–2013

Koulu kasvattaa sovintoon

→ Keskiaukeama

Kuopion ja Siilinjärven evankelisluterilaisten seurakuntien lehti. www.kuopionseurakunnat.fi

AJANKOHTAISTA

Koko perheelle apua päihdeongelmaan

**Kuopiossa valmis-
taudutaan päihteistä
kärsivien perheiden
ryhmätoimintaan.**

Miten päihdeongelmaisen perheen lapsi on huomattu? Kenelle apu nykyään on suunnattu?

”Aikuksille. On ajateltu, että lapsiin vaikutetaan parhaiten välillisesti: kun autetaan ensin aikuista, tulee lapsikin autetuksi. Lasta itseään ei kuunnella ja huomata riittävästi”, sanoo Huomaa lapsi -kouluttaja **Annikka Taitto**. Toisena työntekijöiden kouluttajana toimii **Tarja Miikki**.

Diakoniatyöntekijä **Riitta Reima** kutsui koulutuksen Kuopioon oltuaan itse koulutautumassa muualla.

Seurakunnan diakoniatyöntekijät koulutautuvat uudenlaiseen ryhmätoimintaan yhdessä kaupungin, Ensi- ja Turvakotien liiton, Jatkopolut-hankkeen, Hemma -yksityisen

päihdeyrityksen ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton väen kanssa. Kevään aikana valmis-taudutaan uudenlaiseen avopuolen tukeen päihdeongelmista kärsiville perheille ja syksyllä alkavat ensimmäiset ryhmät.

Huomiota kiinnitetään lapsen ja aikuisen samanaikaiseen kuulemiseen, samanaikaiseen, erilliseen työskentelyyn. Vanhemmil-le on oma vertaisryhmänsä ja lapsille omansa: näin lastenhoitoakaan ei tarvitse miettiä.

”Kun aikuiset ja lapset pohtivat kummatkin samaa asiaa ryhmissään, on kotona-kin yhteistä kosketuspintaa. Jos ryhmä on vain aikuisille tai vain lapsille, se ei näytä olevan riittävän hyvä”, kertoo kouluttaja Annikka Taitto.

”Kun hyvään vanhemmuuteen löytyy kipinä, siitä pidetään yhdessä kiinni. Tuhannen taalan paikka on siinä, kun vanhemman vastuuta alkaa löytyä.”

**Päihdeongelmainen
väistelee ongelmaa**

Ryhmät kestävät syksystä kevääseen. Pitkä-

Neljä viidestä lapsesta on sitä mieltä, että kotiin ei kuulu humalahakuinen juominen.

kestoisuus kannattelee ja ryhmän jäsenten välille syntyy ystävyssuhteita.

”Kokemus samassa veneessä olemisesta on merkittävä: toinen ymmärtää pienestäkin vihjeestä, mistä minä puhun.”

Työskentelyssä keskustelu on tärkeintä. Myös toiminnallisia, luovia menetelmiä käytetään paljon. ”Olenaisinta kuitenkin on, että pysytään asiassa. Päihdeongelmainen kuten muutkin riippuvuuksista kärsivät mielellään väistelee itse asiaa, ongelmaa.”

Alkoholi on Taiton mielestä yhä suomalaisen yhteiskunnan tabu.

”Joka ikinen vuosi syntyy reilut 600 FAS-lasta, joiden vammautuminen jo ennen syntymää on äidin alkoholismien aiheuttamaa.”

Suomessa puoli miljoonaa lasta on päihdeongelmien vaikutuspiirissä. Äitien päihteyden käyttö on kasvava ongelma. A-klinikkasäätiön selvityksen (2011) mukaan joka neljäs lapsi kärsii vanhempiensa alkoholinkäytöstä.

ULLA REMES

PYSÄKILLÄ

Oikea auttamistapa on

**”Jokaisen pitää
tuntea, että minua
arvostetaan ja
minun kokemuksel-
lani on merkitys.”**

”Vanhusten yksinäisyyttä voi ennaltaehkäistä. Tärkeintä on kuunnella jokaista ihmistä, elä-

mänkokemuksineen ja toiveineen. Tähän tarvitaan herkkyyttä niin kotihoidossa kuin läheisiltä”, toteaa Kuopion kaupungin kotihoidon päällikkö **Merja Ylönen**.

Kuopiossa yli 75-vuotiaita on yli 8000, joten yksinäisyys koskettaa noin 2600 kuopiolaisen vanhuksen arkea. Yli 93 prosenttia kaikista yli 75-vuotiaista asuu kotona. Kotihoidon piirissä on koko joukosta 15 prosenttia.

”Jokainen kokee yksinäisyyden omalla tavallaan. On aikoja, jolloin se painaa enemmän. Osa ehkä häpeää hakea apua, toinen on ehkä masentunut, eikä jaksaa ottaa yhteyttä tai sitten ei ole tietoa, kuka auttaisi. Tarvitaan monipuolisia palveluja ja ennen kaikkea tiedon jakamista. Mukaan lähteminen pitää tehdä helpoksi”, Merja Ylönen sanoo.

**Ikääntyminen
kaventaa maailmaa**

”Monesti joku ihminen itse tai joku lähipiiristä miettii, että avulle olisi tarvetta. Ehkä ei osata määritellä millaista. Meillä on palveluohjauksikkö Vanamo, johon yhteyttä ottamalla pohditaan, millaista tukea tarvitaan ja miten sitä hänelle saadaan.”

Mitä varhaisemmassa vaiheessa tilanteeseen puututaan, sitä paremmin voidaan es-

tää syvempiä ongelmia. Yksi tavoittava tapa on kotikäynnit.

”Tarjoamme jokaiselle 77-vuotiaalle mahdollisuuden kotikäyntiin, jossa terveydenhoitaja kartoittaa elämäntilanteen ja kertoo olemassa olevista tukitoimista ja palveluista. Hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä tehdään myös aina tarvittaessa esimerkiksi elämän muutostilanteissa.

Aikoina, jolloin yksinäisyys rutistaa, tarvitaan erityistä tukea.

”Leskeys voi olla iso muutos. Toimintakyvyn, terveyden, taloudellisen turvallisuuden tai läheisten menetykset voivat lamaannuttaa. Ihminen voi masentua ja vetäytyä. Ilman suuria elämänmuutoksiakin ikääntyminen usein kaventaa maailmaa, kun samanikäisiä ystäviä kuolee ja kontaktit vähenevät.”

Riskejä pitää ottaa

Merja Ylönen on työskennellyt sekä akuutti-että pitkäaikaishoidon osastoilla, vaikeavammaisten palvelutalossa, ikäihmisten palvelukeskuksessa ja nyt kotihoidossa.

”Kaikista on jäänyt takkiin kokemuksia. Oma elämä on tuonut läheisten menetysten ja luopumisen kautta tuntumaa ihmisyyteen. Elämään vaan kuuluu kaikenlaista.”

”Olen pohjimmiltani aina hoitaja. Haluan nähdä muutosta ja kehitystä vanhusten hoidossa. Pitää ryhtyä tekemään asioita, ei pidä pelätä.”

Ylönen haluaisi päästä eroon laitospoltturista.

”Suomeen on muodostunut kulttuuri, jossa voisi kysyä, miten otamme huomioon ikäihmiset, läheisemme. Täytyy luoda puitteita, että kodinomaisen asuminen mahdollistuisi, ja saada asenteet muuttumaan. Yksi muutos on myös se, että vanhuksen ei tarvitse siirtyä tulevaisuudessa paikasta toiseen, vaan auttavat siirtyvät ja tulevat hänen luokseen.”

Jokainen voi olla se, joka poistaa yksinäisyyttä edes vähän kerrallaan.

”Olen kuullut monelta, että he pelkäävät vapaaehtoiseksi ryhtyessä joutuvansa liian si-dotuksi. Pohditaan, miten ehdin omien elä-

mänhaasteiden ohella. Aikaa voi antaa juuri sen verran kuin haluaa. Tänä päivänä on monenlaisia auttamistapoja. Jotkut murehtivat myös sitä, että jos jotain sattuu yhdessä ollessa. Jos vaikka ulkoilutettava saa sydänkohtauksen? Mistä voimme tietää, mitä tapahtuu.”

”Riskejä pitää ottaa, ei voi aina varmistella.”

Onko kauppareitillä penkkejä

Merja Ylönen puhuu ennaltaehkäisvästä alueellisesta kehittämisestä. Kotihoidossakin katsotaan jo vuosien päähän. Kuopiossa tyypillisimmät ikäihmisten keskittymät ovat nyt Männistö, Puijonlaakso, Keskusta, vuonna 2030 mukaan nousee Pyörön alue.

”Millainen alue on kyseessä? Maaseutu vai kaupunki? Onko siellä palveluita, joita vanhukset tarvitsevat? Mitä puuttuu? Mitä pitäisi kehittää? Eri alojen ammattilaisten pitää yhdessä rakentaa toimivia ja sellaisia asuinalueita, joissa on hyvä elää eri-ikäisenä ja -kuntoisena.”

Kunnallistekniikka, liikenneyhteydet ja palvelut kuuluvat tähän.

”Jokaisen pitäisi tuntea, että minua arvostetaan, ja pidetään tärkeänä. Vaikka olenkin vanha, minulla ja minun kokemuksellani on merkitys ja minun tarpeeni otetaan huomioon.”

Pääseekö kotoa helposti lähtemään? Onko alueella rollaattorireittejä? Onko kauppareitin varrella penkkejä? Onko lähellä asukastupaa ja siellä toimintaa? Voinko tavata ihmisiä läheisessä ruokapaikassa tai onko mahdollisuus pitää yllä terveyttä kuntosalilla?

Yhteisvastuukeräys auttaa tänä vuonna vanhuksia Suomessa ja Kambodžassa. Merja Ylönen aloitti vuonna 2011 Alavan seurakunnan diakoniatoimikunnassa.

”Katson tulevaisuuteen ja laittaisin rahat alueellisen yhteistyön kehittämiseen ja turvamaan puuttuvia palveluita. Tarvitsemme yhteisiä toimintamalleja, jossa alueen, esimerkiksi lähiön, korttelin tai kylän ihmiset ja tekijät löytäisivät toisensa. Tekijät tarkoittavat tässä esimerkiksi kuntaa, seurakuntaa, järjestöjä, yrittäjiä ja vapaaehtoisia. Miten voisimme luoda alueelle pistäytymispaikan, keskuksen, jossa olisi tarvittavat palvelut? Näin

yhteisvastuukeräyksen rahat saavuttaisivat useamman yksinäisen vanhuksen.”

Lähtisitkö kirkkoon tai teatteriin

”Vanhukselle on tärkeää, että hän tuntee olevansa turvassa. Ja elämästä löytyy niitä asioita, jotka kantavat, tuovat hyvää oloa. Sosiaa-

”On heitä, jotka pystyvät omatoimisesti elämään kotona, mutta kokevat olonsa yksinäiseksi. Heidät pitäisi tavoittaa. Tarvitaan yhteistyötä ja herkkyyttä havaita avuntarve.”

PÄÄKIRJOITUS

Merkki otsassa

Viime sunnuntaina 30 miljoonaa ihmistä kastautui hyisessä Ganges -joessa uskoen näin saavansa synnit anteeksi. Kolme sukellusta veden alle , ja synnit puhdistuvat kolmesti. Hindulaisen pyhiinvaeltajan kuuluu tehdä näin, koska uskonnon säännöt ja ohjeet niin määräävät. Suuri pyhiinvaellus järjestetään Intiassa joka kahdestoista vuosi. Tätä varten Gangesin varrelle on lankuista ja rautaputkista kyhätty kaupunki, joka kaadetaan maaliskuussa.

”Ota vastaan katumuksen merkki”, sanotaan tänä iltana luterilaisissa kirkoissa vietettävissä tuhkamessuissa. Katumus kasvaa syllisydestä. Syllisyys nousee pahuudesta, vääristä teoista, joitten tulee kolkuttaa terveen ihmisen omaatuntoa. Tämän kaiken tulisi johtaa kristillisellä kielellä sanottuna parannukseen, suunnan muutokseen. Syllinen tarvitsee sovituksen.

Enemmän kuin syntiin ja syllisyyteen, tämän päivän kulkijan peruskysymys liittyy hyväksymiseen ja kelpaamiseen. Kuka kulkee tietään milläkin leimalla leimattuna, täydellisyyttä tavoitellen, mutta elämisen vapaus kaventuneena. Olen kasvanut lapsuuteni häpeän maisemassa. Suvun salaisuudet ja häpeä kyyristelivät nurkissa ja pakottivat vaikeemaan. Häpeästä kärsivällä on aina merkki otsassa. Häpeä on tunne, josta ei pidä vaatia katumusta eikä sovutusta. Auttaja lankeaa ansaan, jos hän tarjoaa häpeästä kärsivälle anteeksiantamusta. Häpeä ei ole paha teko, joka poistuu parannuksen kautta. Ihmisen minuutta ei voi antaa anteeksi. Häpeästä kärsivä kaipaa koko minuutensa vastaanottamista, rakkautta. Synnintekijä on rikkonut Jumalaa vastaan, häpeävä on välirikossa itsensä kanssa.

”Häpeästä kärsivällä on aina merkki otsassa.

Anteeksiantamuksella ja armolla on ero. Molemmissa on kyse Jumalan edellytyksettömyydestä rakkaudesta. Anteeksi-antamus liittyy syntiin, pahuuteen ja syllisyyteen. Armo taas tarkoittaa lupaa olla olemassa.

Enemmän kuin tyhjänpäiväisistä asioista kieltäytymiseen, nyt alkava paastonaika kutsuu sanomaan kyllä.

Kyllä Jumalan luomistyölle, joka takaa jokaisen ihmisen aintukertaisuuden, ja oikeuden olla olemassa. Kyllä ihmisen perustoiveille tulla nähdyksi totena, leimoineen kaikkineen. Kyllä suunnanmuutokselle, jossa koko ajan ei tarvitse varmistaa selustaansa , varoa tai opetella väistämään. Kyllä sille, että elämää ei voi eikä tarvitse hallita.

Laivan voi rakentaa uudeksi keskellä merta, kun vaihtaa yhden laudan kerrallaan. Ja tilkitsee raot.

LAHJA PYYKÖNEN
lahja.pyykonen@evl.fi

- + Kuopion seurakuntayhtymän** yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtajana jatkaa rehtori **Ilkka Raninen**. Varapuheenjohtajana jatkaa professori **Juhani Laurinkari**. Kirkkovaltuusto päätti valinnoista yksimielisesti.
- + Kuopion tuomiokirkkoseurakunnan** pastori **Kaisa Salo** on ilmoittanut jäävänsä papiksi Espanjaan. Salon virkavapaus päättyy 1.4. Seurakuntaneuvosto pohjaa uusia virkajärjestelyä kesäkuun kirkkovaltuuston kokoukseen.
- + Kuopion seurakuntayhtymän** yhteinen kirkkoneuvosto on valinnut Alavan seurakuntaan sijoitettavan diakonian virkaan sosionomi, diakoni AMK **Kati Ukkonen**. Ukkonen toimii parhaillaan kirkkopäiväsihteerinä ja ottaa uuden viran vastaan elokuussa.
- + Uusi jäsentietojärjestelmä** siirtää kirkon jäsentiedot nykyaikaan. Kaikki evankelis-luterilaisen kirkon 430 seurakuntaa ovat ottaneet käyttöön kirkon valtakunnallisen jäsentietojärjestelmän, Kirjurin. Se on korvannut aikaisemmat seurakuntien paikalliset jäsentietojärjestelmät. Kirjuriin merkitään muun muassa

SEIJA RYTKÖNEN

Sosionomi, diakoni Kati Ukkonen on valittu Alavan seurakuntaan sijoitettavaan diakonian virkaan.

seurakuntalaisten kasteet, rippikoulut, avioliiton esteiden tutkimat ja vihkimiset. Tavoitteena on, että kirkolle tulee säästöjä yhteiseen jäsentietojärjestelmään siirtymisestä noin 3 miljoonaa euroa vuodessa.

Lisäksi jatkossa jäsentietojärjestelmässä ovat seurakuntalaisten nykyisten tietojen lisäksi myös vanhat, käsin kirjoitetut kirkonkirjojen tiedot. Ne digitoidaan vuoden 2014 loppuun mennessä Kirjuriin. Jo nyt kansalaiset voivat muun muassa liittyä kirkkoon

sähköisesti.

- + Voimalalle Kirkon viestintäpalkinto.** Yle:n asiaohjelma Voimalan toimittajat **Marketta Mattila** ja **Raisa Rauhamaa** saivat Kirkon viestintäpalkinnon 2011–2012. Palkinnon suuruus on 7000 euroa.
- + Yhteisötaiteilija Ulla Remes** kutsuu pohjoissavolaisia naisia, jotka löytävät itsensä jostakin vähemmistöstä kirjoittamaan ajatuksensa yhteiseen projektiin. Yhteisöteos ennAKKA syntyy kirjoittaneista valitun joukon kanssa siten, että ääriviivoin mukaan seinään piirrettyjen ihmisten sisään nainen saa itse kirjoittaa ajatuksensa hyvästä elämästä. Naisen vähemmistön määre tulee esiin vasta kyltin alta.
- Idea teokseen on syntynyt sen huomaamisesta, miten yleinen suvaitsemattomuus on salakavalasti lisääntynyt. Onko erilaisille vähemmistöille mielipiteineen, arvoineen ja tunteineen tilaa? Kirjoitukset 5.3. mennessä osoitteella taidemuseo.kut@kuopio.fi otsikolla ennAKKA. Jokainen kirjoitus on osa teosta. Projekti jatkuu ensi vuonna valtakunnallisena.

olla läsnä

liset kontaktit ovat tärkeitä. Nekin ovat hyvin yksilöllisiä, miten paljon kukin ihmisiä ympärillensä tarvitsee. Yleisesti lähes kaikki haluavat asua kotona mahdollisimman pitkään. Sitä pitäisi pystyä tukemaan erilaisin tukikeinoin, nykyistä teknologiaakin

hyödyntäen.”

Automaattisia vastauksia ei ole, yleistäminen vie harhaan.

”Miten minä haluaisin oikeasti elää? Mitä lähimmäiseni kaipaa ja tarvitsee? Lähtisikö hän teatteriin? Kirkkoon? Haluaisiko hän juttuseu-

raa tai apua tietotekniikkaan?”

”Tärkeintä on, että ihminen kokee tulevaisuuden kuulluksi. Että hänestä ollaan kiinnostuneita ja että ollaan läsnä. Se on oikea auttamistapa”, Merja Ylönen toteaa.

HANNA KARKKONEN

”Vanhukselle on tärkeää, että hän kokee olevansa turvassa.

HANNA KARKKONEN

KOLUMNI

Objektista osallistujaksi

Kirkko haikailee menettämiensä jäsenten perään. Ajan toiminnan iskusana yhteiskunnassa on projekti, projektit työn ja toiminnan muotona. Olemme aina jollain tavoin osa projektia, siihen yleensä toisten toimesta sijoitettuja. Emme ole aidosti toimijoita, vaan usein kohteita, joita tahdotaan sitouttaa milloin mihinkin, niin kirkossakin.

Yksi tehokkuuden ja näkyvyyden taakse jätettyväelementti kirkon arkisessa elämässä on ns. produktiivinen, luova ulottuvuus toiminnassa. Se voisi olla tärkeä sitoutumisen ulottuvuus, jos ja kun sen mahdollisuudet hyödynnetään ja otetaan vakavasti.

Ihminen on perusluonteeltaan luova, aktiivinen olento. Niinpä hän tarvitsee kirkossakin aktiivisemmän roolin kuin vain käytännöllisen osallistujan tai jopa sivustakatsojan roolin. Lasten esitykset perhekirkoissa on tuttu esimerkki tästä.

Mutta miten hyödynnetään nuorten ja ennen muuta työikäisten aikuisten, erityisesti miesten, vanhemmista puhumatta, produktiivisuus seurakunnassa? Löytyisikö nikkaroiville miehille luova tehtävä tai käyttöä ei-nikkaroivien suunnittelu- ja koordinoitavuudelle?

Produktiivisuus tarkoittaisi kirkon toiminnassa seurakuntalaisesta itsestään lähtevää luovuutta. Kirkkonäytelmissä, sosiodraamoissa, kuoromusiikissa, erimuotoisissa esityksissä ja käsitöissä se on jo näkyvillä. Luovuuden mahdollisuudet on jo idullaan oivallettu. Produktiivinen osallisuus antaa kirkolle huomattavan ”katteen”. Esimerkiksi oman elämäntarinan tuottaminen ja sen esittäminen sosiodraamana voi olla merkittävä kirkollisen toiminnan muoto, ja seurakuntalaiselle mahdollisuus kiittää elämän antajaa.

Toki passiivisuuskin on sallittua. Voimme olla osa laajempaa yhteisö, vaikka emme jatkuvasti pyrkisikään ideoimaan ja tekemään. Passiivinen osallisuus on yksi muoto osallisuutta. Tosin usein vasta produktiivinen osallisuus tarjoaa ihmiselle ja osallistujalle todellisen osallisuuden tunteen ja tyydytyksen. Kirkko muodostuu meistä, ei joistain noista muista.

Seurakunnan rakentuminen ”eläväksi yhteisöksi” on ajan suuri haaste. Tällöin muut kirkon toiminnan ulottuvuudet saavat rinnalleen kolmannen luovan, produktiivisen ulottuvuuden. Äärimuodossaan se voi tarkoittaa syvällisiä taiteellisia keinoja. Tavanomaisessa muodossaan

se voi olla osallistujan itseilmaisun tarpeelle tyydytystä tuottavaa hyvin arkista ja yksinkertaista luovuutta.

Luova jäsen on osa Luojansa luomisprojektia.

JUHANI LAURINKARI

Kirjoittaja on yhteiskuntatieteilijä, teologi ja humanisti Itä-Suomen yliopiston Kuopion kampuksella.

Puhuttelevat eleet luovat armon ilmapiirin

Esittää ei saa. Pitää uskaltaa olla läsnä.

”Minulla tämä on hyvin vaatimatonta”, Kallaveden seurakunnan pastori **Petteri Hämäläinen** sanoo riisuessaan kasukkaa, stola ja albaa päältään viime sunnuntain messun jälkeen Kallaveden kirkossa.

”Tässä on oltava sinut itsensä kanssa. Eleitten pitää olla sydäimestä lähteviä.”

”Isän, Pojan ja Pyhän hengen” -kohdilla Hämäläinen tekee ristinmerkin. Näin hän on tehnyt aina. Liturgian ajan hänen kädensä ovat ristissä rinnan kohdalla. ”En ole kiinnittänyt siihen huomiota. Näin kädet ovat menneet luon-

nostaan.” Tämä erottuu kauniina eleenä varsinkin silloin kun toisilla alttarin takana seisovilla kädet ”roikkuvat” alhaalla.

”Alistunut ele”, sanoo tästä käsien roikkuvasta asennosta laulunopettaja, teol.maist. **Leena Laurinkari**.

Hämäläisen ryhti on hyvä, ja hänen katseensa kiertää penkissä istujia kohden. Liturgian lauluosat hän lukee.

Herran siunauksessa Hämäläisen molemmat kädet ovat ylhäällä, eivät kuitenkaan liian leveällä.

”Kehon liikkeillä on vaikutusta”, sanoo kuopiolainen Leena Laurinkari, joka pro gradu –työssään tutki kehon liikkeiden merkitystä messun liturgiassa. Kehon kieli auttaa hänen mielestään mieltämään uskon kokonaisvaltaisen luottamuksena, ei vain järjen asiana.

Viime viikolla Leena Laurinkari koulutti Kuopion rovastikunnan pappeja kehon kielen käyttämisestä messun liturgiassa. Papit tähän koulutukseen oli kutsunut lääninrovasti **Jaana Marjanen**.

Sanaton viestintä voittaa aina

”Käsien ja kasvojen kieli on ensisijainen, puhuttu vasta toissijainen.” Non-verbaali kieli rakentaa Laurinkarin mukaan yhteisöllisyyttä.

Leena Laurinkarin mielestä kehon kieli paljastaa paljon, kasvojen ilmeet, katse, eleet ja liikkeet. ”Eleet eivät ole ihmisestä irrallinen alue, vaan osa isoa kokonaisuutta. Eleet eivät ole irrallaan

myöskään ihmisen sieluntilasta. Eleet ja sanat eivät saa olla toistensa kanssa ristiriidassa. Jos näin käy, sanaton viestintä voittaa.”

Kehon kielessä on Laurinkarin mukaan kyse vapaudesta, palaamista johonkin, joka aina on ollut. ”Eleet ovat sekä uhka että mahdollisuus. Kun haetaan herkkyyttä nähdä, erilaisuus löytyy. Puhuttelevat eleet luovat armollisen ilmapiirin.”

KIRKON KULMILTA

Sata vuotta mäkihypyn historiaa

Viime vuonna ilmestyi Oulun yliopistossa Suomen ja Skandinavian historian professorina toimivan Jouko Vahtolan kirjoittama Suomen mäkihypyn historia.

Vahtola käy tässä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran julkaisemassa yli 400-sivuuisessa teoksessa läpi mäkihypyn vaiheet siitä, miten mäenlasku – kuten lajia aiemmin kutsuttiin – rantauteui meille Norjasta, osin rannikon sahoille työskentelemään tulneiden siirtolaisten mukana, Kotka yhtenä esimerkkinä.

Muita ensimmäisiä hyppymäkiä oli Helsingissä Alppilassa, Viipurissa Papulassa ja muutamia muita. Esikuvana oli Holmenkollenin hiihtokeskus, jollaista meillä suunniteltiin ensin Fiskarsiin, mutta joka toteutui sitten Lauri ”Tahko” Pihkalan aloitteesta Salpausselälle Lahteen.

Mäkiä rakennettiin 1910-luvun kuluessa eri puolille maata etupäässä kaupunkiin. Varsinainen läpimurto tapahtui 1920-luvulla, kun mäenlasku liitettiin suojeluskuntien urheiluohjemaan.

Puijo on ollut maamme mäkihypyn historiaa sadan vuoden ajan, vuodesta 1911, jolloin ensimmäinen mäki valmistui Puijon Peipposelle. Jo ennen sitä oli hypätty Huuhanmäellä ja Kotkankalliolla.

ENSIO SELES KUOPION KULTTUURIHISTORIAALLINEN MUSEO

Tämä mäki rakennettiin Puijon tornin juurelle vuonna 1928.

Uusi aikakausi käynnistyi vuonna 1928, kun kuvassa näkyvä mäki rakennettiin tornin juurelle. Tämän Väinö Tiihosen avaama hyppymä siirtyi historiaan vuonna 1949, kun 90-metrin mäki valmistui. Sen myötä Puijo nousi mäenlaskun kärkeen Olavi Kurosen ja Pietikäisen veljesten ansiosta. Vahtola kirjoittaa Matti Pietikäisestä, miten tämä ”hyppäsi tyylillä, varmasti ja pitkälle ja voitti selvästi”.

Myös Kurosesta hän sanoo, miten tämä ”hallitsi sekä hyppäjien pituuden että tyylin”. Heidän myötänsä alkoi pui-

jolaisten maailmanvalloitus voimakkaaseen etunojaan perustavalla aerodynaamisella suomalaistyyllillä.

Vahtola käy kirjassaan läpi merkittävät kansalliset ja kansainväliset kisat 1980-lopulle asti, menestyjät ja heidän valmentajansa, Seppo Pellin, Aapee Nikkolan, Mika Kojonkosken, Risto Laakkosen ja muut.

Vuodesta 1998 Puijolla on hypätty 120 metrin suurmäestä. Maaliskuun puolivälissä on vuorossa maailmancup - ja ilotulitus.

HELENA RIEKKI

TIMO HARTIKAINEN

Laurinkari opetti papeille myös kävelyä, koska myös ryhti ja tapa kävellä ilmaisevat liturgin suhdetta omaan tehtäväänsä. Pienet eleet näyttävät, miten vakavasti liturgi on pyhän edessä. ”Pappi tulee pyhään tilaan Jumalan palvelijana.”

”Esittää ei saa. Pitää uskaltaa olla tosi.”

Petteri Hämäläinen harmittelee sitä, että liturgian toimittami-

sesta ei tule mitään palautetta, sen koommin kuin saarnastakaan. ”Mistä pappi tietää virheistään tai maneeereistaan, jos kukaan ei niistä hänelle kerro?”

Siksi koulutus avasi hänelle jotakin uutta, jota kenties voi harjoitella ja kokeilla. Miten olla kotona omassa ruumiissaan ja levollisesti läsnä.

”Mahtipontiset eleet eivät ole minua varten. Mutta ihmisten kut-

”Miten kehon asennossa näkyy valtuutus toimia Jumalan edustajana”, kysyi laulunopettaja Leena Laurinkari. Tässä kuopio-laiset papit harjoittelevat käsien asentoa Herran siunauksessa.

suminen alttarin ääreen myös käsi- en liikkeillä varmasti toimisi esimerkiksi perhekerhossa.”

LAHJA PYYKÖNEN

MITÄ MIELESSÄ?

Inkilänmäelle lisää tukiasuntoja

Työterapinen yhdistys ry tekee entiselle Inkilänmäen seurakuntakodille suurkeittiötä ja luvassa on uutta kurssitoimintaa. ”Yhdistys tarjoaa erityisryhmien asumispalveluja mielenterveyttä edistäen ja päihitteettömiä päiviä tukien”, kertoo kiinteistöpäällikkö **Pentti Haponen**, joka on ollut mukana toiminnassa vuodesta 1997 asti.

Mikä on Työterapinen yhdistys?

”Työterapinen yhdistys tarjoaa erityisryhmien tuetua asumista Kuopion alueella neljässä asumisyksikössä. Keskeisenä periaatteena on tukea henkilön päihitteettömyyttä ja mielenterveyttä. Asukkailla on henkilökohtaiset asumis- ja kuntoutussuunnitelmat viikko-ohjelmineen. Yhteensä tarjolla on 125 asuntoa. Asuntoihin voi hakea ottamalla yhteyttä asumisyksikön ohjaajiin tai omaan sosiaalityöntekijään ja sopimalla tutustumiskäynti sekä haastattelu.” Missä vaiheessa muutto on? ”Olemme remontoineet keittiöt ja se alkaa olla valmiina. Kokki tuumaili, että ruoanvalmistus voisi alkaa lähipäivinä. Olemme toistaiseksi vuokralla, ennen kuin päätös on käynyt seurakunnan virallisen osuuden läpi ja kaup-

HANNA KARKKONEN

HANNA KARKKONEN

pakirjat on kirjoitettu. Hallinto on jo muuttanut rakennukseen.”

Onko Kuopiossa tarvetta tukiasunnoille?

”Varsinkin nuorten 18-25-vuotiaiden kohdalla tilanne on huolestuttava ja jonossa on koko ajan nuoria odottamassa kotia. Asuntoja tarvitsee myös pitkäaikaisasunnottomat. Lisää asuntoja on tulossa rakenteilla olevaan kerrostaloon.”

Miltä näyttää tulevaisuus?

”Haluamme olla niin Kuopiossa kuin Suomesakin hyvänä esimerkkinä. Olemme saaneet tunnustusta varsinkin pitkäaikaisasunnottomien tukemisesta. Seurakuntatalolla on alka- massa asukkaille uutuutena ennen kevättä katiskantekokurssi sekä tietokoneopastusta. Verstaalla alakerrassa voi tehdä puutöitä. Iso keittiö ja ruokailutilat mahdollistavat, että ruokaa ja palveluja tarjotaan salissa ulkopuolisillekin. Yhdistys työlistää vuosittain myös kuntoutettavia ja työkokeiluissa olevia. Jään itse elokuussa eläkkeelle, ja tästä on nuorempien hyvä jatkaa yhdistyksen kehittämistä edelleen.”

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit - kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla ja joustavin maksuehdoin
Herastuomari Leila M. Tuomainen
p. 044 211 9876

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO ESA-MATTI KOPONEN

Puijonkatu 26, III kerros puh. (017) 261 3370
Uudet hammasproteesit, pohjaukset ja korjaukset
LAATU- JA TYÖTAKUU

Arja auttaa arjen askareissa.

Soita Arjalle.

Hoiva- ja kotityöpalvelu
Arja Vihonen Ky
050 336 3503

Perunkirjoitukset

Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin
Tilisara, Tapionkatu 5-9, Kuopio
046-892 1422

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI&CO.OY

Seppo Kolari, Matti Reinikainen,
Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko
Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
www.kolari-co.fi

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO ANSSI SOININEN

Ma, ti, to, pe
Kuopio

Hapelähteenkatu 41

Ke klo 9-12
Siilinjärvi

Kasurilantie 13
Palvelukeskus Akuliina

Puh. (017) 462 1511

... ja hymysi huomataan

Arkut, kuljetukset, kukkalaitteet, sidontatyöt ja koristelu, hautakivet ja kaiverrukset

Iltaisin ja viikonloppuisin:
Kari Väänänen,
puh. 040 585 0456
toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

Pitopalvelu kaikkiin juhliin ja tilaisuuksiin

Iltaisin ja viikonloppuisin:
puh. 040 585 0456

Hautaustoimisto

PARVIAINEN OY

Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

Leikkaa talteen itselle tai ystävälle!

ERONNUT ELÄKEIKÄISENÄ?

Huolehdi itsestäsi, lähde sopeutumisvalmennukseen. Elämällä on vielä paljon tarjottavaa. Hinta 110 e / 5 vrk sisältäen myös majoituksen ja ruoan.

Kevään 2013 Erosta eheäksi® -kurssit
26.2.–2.3. Lehmirannan lomakeskus, Salo
13.–17.5. Santasport, Rovaniemi (hae 12.3. mennessä)

Tiedustelut
puh. (09) 7257 1177 tai satu.tommola@elakeliitto.fi

Kysy myös Yhtäkkiä yksin® -kursseista leskeytynelle:
puh. (09) 7257 1199 tai annika.toivoniemi@elakeliitto.fi

www.elakeliitto.fi

YSTÄVÄLLE

HANNA KÄRKÖNEN

Toivon sinulle, ystäväni,
taivaan raikkaat ja lempeät tuulet,
että kaikkina elämän päivinä
ilon löydät ja lohdun kuulet.

ANNA-MARI KASKINEN

✚ **Ystävänpäiväjuhla** Särkiniemen seurakuntatalossa torstaina 14.2. klo 13. Sanoja, säveliä ja kuvia ystävydestä, vanhusten kokenemasta yksinäisyydestä ja yhteyden ilosta. Artikkelitoimittaja Seppo Kono-
nen, kanttori Ossi Jauhainen ja diakoni Sisko Laitinen. Arpajaiset yhteisvastuun hyväksi.

✚ **Vuorelan kirkko soi** ystävänpäivän iltana 14.2. klo 18, kun estradille astuvat Talent Suomi -ohjelmasta tuttu tenori Jorma Koponen yhdessä sopraano Maria Suurosen kanssa. Heidän lisäksi musiikkia loivat koululaiset Elviira Moilanen viulullaan ja Ulpu Ålander pianolla, Vuorelan lapsikuoro ja Gospelryhmä sekä Seppo Laitanen, Marjaana Kaisto ja Airi Heiskanen. Illassa kuullaan tunnettuja klassisia laulusävellyksiä yksinlauluna ja duettona, hengellisiä lauluja ja suomalaista gospelmusiikkia. Konserttiin vapaa pääsy, kolehti yhteisvastuulle.

✚ **Ilta lähetystyön hyväksi** Alavan kirkossa torstaina 14.2. klo 19. Musiikkia, makuja ja merkittäviä kertomuksia maailmalta. Tilaisuuden jälkeen iltateetä ja makupaloja lähetyskentiltä. Zipporim-kuoro, nuorten bändi, Hanna Eskel, viulu, ja Leila Savolainen. Tarja Säynevirta (SLS), Tuija Leinonen, Vappu Palmu ja Anna Väättäinen.

✚ **Ystävänpäivälaulajaiset** Nilsin seurakuntakodissa torstaina 14.2. klo 11.30. Kahvi klo 12, laulut kajahtavat yläsalissa.

✚ **Länsirannan kylien ystävänpäiväjuhla** Niemisjärven kylätalossa torstaina 14.2. klo 11.30-13. Raili Rantanen ja Anne Keränen.

✚ **Ystävänpäivää vietetään** Petosen seurakuntatalolla torstaina 14.2. klo 12. Lounas, vapaaehtoinen maksu yhteisvastuulle.

✚ **Raamattuluento Gideonin pelko ja Jumalan rakkaus** Kaavin seurakuntatalossa torstaina 14.2. klo 18. Ulla ja Kalevi Havukainen.

PIITÄÄLÄINEN

Yhdessä jäällä

✚ **Perinteinen ulkoilutapahtuma Yhdessä jäällä** kokoaa perheitä sunnuntaina 24.2. Nilsin satamakentälle. Alkuhartauden pitää helmikuun alussa työnsä Järvi-Kuopion seurakunnassa aloittanut vs. kappalainen Mathias Junell. Alueella on tampattu isohko mäenlaskupaikka, jossa voi laskea mäkeä pulkalla, liukureilla tai kelkoilla. Mahdollisuus makkaranpaistoon, mehutarjoilu.

Kirkkoon ja muskariin

✚ **Perhekirkko** Pyhän Johanneksen kirkossa sunnuntaina 17.2. klo 10. Ruokailu.

✚ **Perhekirkko ja Yhteisvastuujuhla** Vehmasmäen kappelissa sunnuntaina 17.2. klo 16.

✚ **Kirkkomuskari** aloittaa Puijon kirkolla sunnuntaina 17.2. klo 17.30. Neljän kerran kirkkomuskari kokoontuu sunnuntaina 17.2., 24.2., 17.3. ja 24.3. klo 17.30-18.30. Toiminta on ilmaista. Lapset tulevat siihen aikuisen kanssa. Muskarissa rakennetaan pääsiäisaiheinen

ESKO JÄMSÄ

Tänään on tuhkakeskiviikko, josta alkaa paastonaika. Tuhkamessussa pappi voi piirtää otsaan tuhkaristin ja sanoa: "Muista, ihminen, että olet tomua ja tomuun olet jälleen tuleva."

TAPAHTUU

kirkkojakoti@evl.fi

Seitsemän viikkoa

✚ **Seitsemän viikkoa** aikaa pääsiäiseen. Paastonajan voi aloittaa 13.2. Tuhkakeskiviikon iltamessussa Vuorelan kirkossa klo 19 tai samana päivänä paastonajan pienryhmässä Siilinjärven seurakuntatalolla klo 18.30. Pienryhmä kokoontuu viikoittain ja siihen ehtii mukaan myös 20.2. Ryhmässä tutkaillaan paaston erilaisia puolia – fyysisiä, psyykkisiä, hengellisiä ja yhteisöllisiä. Kysy lisää ryhmänohjaaja Sirpa Ylikotilalta puh. 044 7284 608, sirpa.ylikotila@evl.fi.

Tukea ja yhteyttä

✚ **Tyhjän sylin messu** Petosen seurakuntatalossa sunnuntaina 17.2. klo 16. Anni Tanninen ja Anna-Mari Linna. Kahvitarjoilu, mahdollisuus keskusteluun.

✚ **Hengellinen matkakumppanuusiltapäivä** Alavan seurakuntasalissa sunnuntaina 24.2. klo 16. Pehdymme kristilliseen rukousmietiskelyyn uskon-
tokasvatussihteeri Pekka Yrjänä Hiltusen opastuksella, "Kristillinen meditaatio on aina rukousta". Pekka Y. Hiltunen saarnaa Tuomasmessussa Alavan kirkossa klo 18.

✚ **Omaishoitajien teemapäivä** Puijon kirkolla torstaina 28.2. klo 13. Aiheesta "Syyllisyys seuralaisena" alustaa sairaalasielunhoitaja Maarit Koivurova, kahvitarjoilu. Tilaisuus on yhtymän seurakuntien yhteinen. Ilmoittaudu perjantaihin 22.2. mennessä Raili Lehtoviidalle puh. 040 4848438.

TIMO HARTIKAINEN

Kirkkomuskari aloittaa Puijon kirkolla sunnuntaina 17.2. klo 17.30. Ohjaajina kanttori Joona Saraste ja lastenohjaaja Alisa Kauhanen. Kuvassa Kuutti Saraste, Joona Saraste, Alisa Kauhanen ja sylissä Varpu Saraste

perhekirkko, jota vietetään 2. pääsiäispäivänä 1.4. klo 11 Puijon kirkossa. Lisätiedustelut joona.saraste@evl.fi tai puh. 040 4848 435.

✚ **"Löytynyt aarre" Mukulakirkko** Neulamäen kirkossa sunnuntaina 17.2. klo 16. Vanhojen tavaroiden huutokauppa Yhteisvastuukeräyksen kautta vanhusten hyväksi. Ruokailu (vapaaehtoinen ruokamaksu).

Turuselle puh. 040 4848410 viimeistään 8.3. arkinen klo 9-15.

Lähtöjuhla Männistössä

✚ **Messussa** Pyhän Johanneksen kirkossa sunnuntaina 24.2. klo 10 saarnaa Lauri Paatero. Kappalainen Lauri Paateron ja seurakuntamestari Juhani Jauhaisen lähtöjuhla.

Lasten eroryhmä

✚ **Lasten eroryhmä 7-12 vuotiaille lapsille** perjantaina 5.3. klo 17-19 ja lauantaina 16.3. klo 10-15. Järjestäjänä Kallaveden seurakunta ja Yhden vanhemman perheiden liitto. Hinta 8 € sis. iltapala, lounas ja välipala. Kyselyt ja ilmoittautumiset puh. 0400 441 708.

AARNE ORMIO

Kirkon uskontokasvatussihteeri Pekka Y. Hiltunen saarnaa Tuomasmessussa Alavan kirkossa sunnuntaina 24.2. klo 18. Luento Kristillinen meditaatio on aina rukousta Alavan seurakuntasalissa klo 16.

Virkistä parisuhdetta

✚ **Parisuhteen rikastuttamisviikonloppu** Hirvijärven leirikeskuksessa 19.4.-21.4. Muuttuuko kumppani itsestään selvydeksi? Häviääkö arjesta ilo? Vetäjät Pirjo ja Kari Kuula, Liisa ja Kyösti Survo. Hinta 80 €/pari. Ilmoittautumiset Mirja

Konsertteja Yhteisvastuulle

✚ **Tuomiokirkon Kamarikuoron konsertti** Tuomiokirkossa sunnuntaina 24.2. klo 18. Kuoroa johtaa ja yksinlaulua esittää Pertti Rusanen, kanttorina Anu Pulkkinen. Ohjelma 10 €.

✚ **My Lord what a concert** Alavan kirkossa maanantaina 25.2. klo 19. Kuopion konservatorion rytmimusiikkilainan laulunopiskelijoiden gospelkonsertti. Vapaapääsy, kolehti yhteisvastuulle.

✚ **Jazz-virsikonsertti** Alavan seurakuntasalissa tiistaina 19.2. klo 19 Risto Toppola Band. Ohjelma 10 €, tuotto yhteisvastuulle.

Virsikuoron kahvikonsertti

✚ **Kuopion Virsikuoron kahvikonsertti** Keskuseurakuntatalossa sunnuntaina 24.2. klo 14. Anni Pesälä johtaa. Ohjelma 10 €.

Kirkkopyhä

✚ **Luottamushenkilöiden kirkkopyhä** Juankosken Ylösnousemuskirkossa sunnuntaina 17.2. klo 10. Kaupungin ja seurakunnan luottamushenkilöitten kirkkokahvit ja keskustelu.

TIMO HARTIKAINEN

Yhdeksänvuotias Tomi Makkonen ja Lepolan palvelutalossa asuva 71 -vuotias Toivo Yläjärvi ystävystyivät nopeasti, kun molempien jääkiekko- ja shakkiharrastus selvisi.

Mitä olet tehnyt työksesi

Kettulan koulun kolmas luokka harjoitteli esiintymiskokemusta ja tapakasvatusta.

Parikymmentä Kettulan koulun kolmasluokkalaista asettuu Lepolan palvelutalon saliin laulamaan ja soittamaan. Esiintyji- en ja kuulijoiden välis- sä on vuosikymmeniä ja kymmeniä erilaisia maailmoja. Koululaiset laulavat ja soittavat Lepolan palvelutalon asukkaille Suojelusenkelin.

Lasten ja ikäihmisten maailmat kohtaavat kun koululaiset kiirehtivät ryhmässä pöytiin vanhusten luokse. Lapsilla on käsissään paperit ja kynät. He alkavat innokkaina esittää palvelutalon asukkaille äidinkielen tunnilla valmistelemi- aan kysymyksiä.

Missä olet syntynyt? Mitä tehnyt työksesi? Millaista Lepolassa on asua? Esiintymiskokemuksen ja tapakasvatuksen lisäksi Kettulan koulun oppilaat ovat tulleet harjoittelemaan toimittajan ammattia luokanopettaja **Antti Purhosen** luotsaamana.

Yhdeksänvuotiaat **Tomi Makkonen**, **Eemeli Antikainen** ja **Tommi Tapani-**

nen saavat haastateltavakseen 71-vuotiaan kuopiolaismiehen. Jututettavana on **Toivo Yläjärvi**, entinen maa ja metsätalousministeri, pitkän linjan kunnallisvaltuutettu ja muun muassa Savon Sanomien toimitusjohtaja.

”Minkä ikäinen olette”, Tomi Makkonen kysyy kohteliaasti ensimmäisen kysymyksen.

Ikänsä lisäksi Yläjärvi saa kertoa haastattelijoilleen myös siitä, käykö Lepolassa lääkäri, mitä hän on tehnyt työksensä, mikä on hänen lempiruokansa ja mikä on ollut miehen mieluisin peli lapsena.

Agronomi-koulutus saa pojat miettimään sanan kirjoitusasua, mutta tilanne pysyy silti hyvin hallussa. Kun valmiiksi mietityt kysymykset loppuvat, nokkelat toimittajaharjoittelijat keksivät äkkiä lisää. Poikia kiinnostaa myös se, miten paljon Yläjärvi syö jäätelöä ja mikä mahtaa olla tällä hetkellä hänen lempibändinsä.

”Hyvä, että selvisitte sodasta”, Tomi Makkonen totesi kun Toivo Yläjärvi mainitsi syntyneensä sotien aikana.

Toivon ja Tomin shakkitreffit

Bändikysymyksen pojat eivät saa vastausta, mutta kun Toivon ja Tomin yhteinen jääkiekkoharrastus paljastuu, nuori ja hieman kokenempi kiekkomies löytävät yhteisen sävelen. Molemmat pelaavat myös shakkia, Tomi Makkonen tietokoneella ja Toivo Yläjärvi perinteisesti shakkilaudalla. Tomi unohtaa koulussa opitut teitittelysäännöt, siirtyä si- nuttelemaan uutta tuttavuuttaan ja sopii haastateltavansa kanssa shakkitreffit.

”Haastattelu tuntui helpolta, ja kysymyksiä oli kiva kysyä. On hyvä, että Lepolassa on hyvä asua”, kommentoi Tomi juttuhetkeä.

Poika haaveilee ammatikseen joko jääkiekkoilijan, muusikon tai ehkäpä toimittajan uraa. Yläjärvestä haastattelu oli hänen elämänsä parhaita. Hän näki

”Vanhuksilla on annettavaa koululaisille, kun he tarinoivat elämästään ja lapsuudestaan.

reippaassa Tomissa aineksia media-alan ammattilaiseksi. Hänestä palvelutalon asukkaiden tapaaminen opettaa lapsille sitä, miten moninaista elämää ikäihmiset elävät ja miten erilaisia vanhuksia on olemassa.

”Lasten kohtaaminen piristi minun päivääni”, Toivo Yläjärvi kiitti.

Vanhusten tapaaminen tavaksi

Idean takana on Kettulan koulun vanhempainyhdistys Kettupiirissä toimiva **Tiina Halonen**. Hän työskentelee vertaisohjaajana potilas- ja omaisjärjestö Pohjois-Savon Muisti ry:ssä ja näkee päivittäin vanhusten yksinäisyyttä.

Lasten vierailut palvelutaloissa voivat sitä lievittää ja tuoda ikäihmisten elämään iloa ja valoa. Halosen mielestä vanhuksilla on annettavaa koululaisille, kun he tarinoivat elämästään ja lapsuudestaan. Hän toivoo, että oppilaiden ja vanhusten tapaamisesta tulisi säännöllinen tapa.

”Kolmasluokkalaisten isovanhemmat ovat usein vasta noin viisikymppisiä. Eläkeikäisten ikäihmisten elämäkokemus tuo lasten elämään uutta näkökulmaa.”

PIRJO TIIHONEN

HELMIVINKIT

- ✚ **Pääkirjaston ala-aula:** Ingmanin käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksen opiskelijatöiden näyttely, Ihme Ingman 4.2.–16.2. Vehmersalmen kirjasto: Pauli Holopaisen öljyvärimaalauksia 25.1.–22.2.
- ✚ **VB-valokuvakeskus, Perttu Saksa:** Echo 11.1.–24.2. Ateljeetilassa Victor Barsokevitschin juhlavuosi (1863–1933).
- ✚ **Kirjanpitotoimisto Anna Korhonen (Puijonk. 9):** Tuija Suutarin Maalauksia 26.1.–28.3. ma-pe 9–17.
- ✚ **Kuopion museo:** Parvihuone, 2. krs.: Papanamaan kartta 31.3. saakka. Vapaapainija Eino Leino ja Mestarijuoksi- ja Hannes Kolehmainen palkinnot esillä 24.3. saakka. Laivaeläimet. Eläimellistä menoa museossa 24.1.–20.4.
- ✚ **Kuopion taidemuseo:** Onko koira kotona? 10.3. saakka.
- ✚ **Korttelimuseo, näyttelysali:** Sirkus saapuu Kuopioon – Päivä sirkuslaisten elämästä 100 vuotta sitten. Kuopiolaisen Raija Laitisen tekemässä kolmiulotteisessa pienoismaailmassa Sirkus Vilmander on saapunut kaupunkiin ja valmistautuu näytökseen 24.1.–1.6.
- ✚ **Galleria G 12:** Sinitaivas – grafiikkaa Grafiikkapaja Himmelblausta 26.1.–14.2.; Nanna Hänninen 16.2.–7.3.
- ✚ **Galleria Carree:** Esko Railo – Lintuja ja sellaista grafiikkaa ja pronssiveistoksia 13.2.–3.3.
- ✚ **Ikääntyvien yliopiston luentosarja Kuopion kaupungintalolla:** Hyvä uni, luennoi dosentti, uniasiantuntija Henri Tuomilehto 14.2. klo 13 (lukukausi 25 e.).
- ✚ **Kuvakukko:** Mestari (K12) 8.2.–6.3 ja Selviytyminen, tosipohjainen tarina vuoden 2004 tsunamista (12) 8.–27.2.
- ✚ **KAVA:** Ninotchka 18.2.; Paholaisen silmä 25.2. klo 19.
- ✚ **Hopeatähdet:** Koskemattomat 26.2. klo 13 ja 16. Vieraana 1. näytöksen jälkeen aluesihteeri Antti Tuononen Kynnys ry:stä.
- ✚ **Kuopion Musiikkikeskus:** Kreivitär Maritza la 16.2. klo 14 ja 19, rooleissa muun muassa Kreivitär Maritza – Johanna Rusanen-Kartano ja Kreivi Tassilo – Jyrki Anttila. Sinfoniasarja IV, Kuopion kaupunginorkesteri, Ari Angervo, kapellimestari; Anastasia Injushina, piano 21.2. klo 19.
- ✚ **Jazzklubi:** Teemu Viinikainen Trio (Jazzliiton kiertue) 22.2. klo 21.
- ✚ **Kuopion kaupunginteatteri, Puistokoulu:** Paperittomat 16.2. klo 19 ja 23.2. klo 14 Paperittomat-näytelmä tulkittuna viittomakielelle, Kuopion kaupunginteatteri / Humak. Kiviä taskussa viim. esit.16.2. klo 14.
- ✚ **Yhteiskoulu:** Siunattu hulluus viim. esit.16.2. klo14; Elämänmeno 16.2. klo 19; 23.2. klo 14 ja klo 19; Elling 22.2. klo 19.
- ✚ **Puistokoulu:** Rakkaudesta lauluun, vierailijoina Annukka Blomberg ja Seija Pitkänen 13.2. klo19. Sotku: Sydämen syrjällä – lauluja elämästä, näyttelijä Lina Patrikainen, pianisti Tapio Nykänen, basisti Markku Lehtikoinen ja rumpali/perkussionisti Marko Salmela 17.2. klo 19.
- ✚ **Sotku:** Sydämen syrjällä – lauluja elämästä, näyttelijä Lina Patrikainen, pianisti Tapio Nykänen, basisti Markku Lehtikoinen ja rumpali/perkussionisti Marko Salmela 17.2. klo 19.
- ✚ **Kulttuuriareena 44 (kauppak.44)** Teatteri Viirus esittää August Strindbergin näytelmän Ett Drömspel (Hanasaari yhteistyö, osa Svenska nu -projektia) 19.2. klo 12 ja klo 19 sekä 20.2. klo 12. 44. Kuopio Tanssii ja Soi, lipunmyynti alkaa maaliskuussa. .http://www.kuopiodancefestival.fi/

Galleria Carreessa taidegraafikko Esko Railon lintuja, grafiikkaa ja pronssiveistoksia. Realistisesti kuvatut linnut ovat usein abstraktisessa ympäristössä.

”Koululaiset oppivat, miten moninaista elämää ikäihmiset elävät ja miten erilaisia vanhuksia on olemassa.

TOIVO YLÄJÄRVI

Koti ja koulu opettavat arvot kohdalle

Hiltulanlahden koulussa opetetaan pyytämään anteeksi.

”Kadun äidille ja isälle tai muille valehtelua ja rumasti puhumista tai jos olen tehnyt jotakin pahaa. Kadun koska minulla on herkkä omatunto. Kerran haukuin serkkua tyhmäksi. Kerran kiusasin pikkuveljeä. Kadun, kun tiedän että ketään ei saa kiusata”, nelosluokan oppilas kirjoittaa.

”Valehtelin ja rikoin kukkaruukun. Tuli paha mieli ja menin kertomaan isälle.”

”Kerran avasin auton oven kesken ajo-
matkan ja kadun sitä.”

”Joskus puhuminen valehtelusta pelottaa.”

Kun oppilaita pyytää pihamaalla asettumaan paikkaan, jossa tulee usein riitoja, he etsiytyvät maalin eteen. Pelin tiimellyksessä, nopeissa tilanteissa voivat tunteet kuumeta.

”Kaduin viime vuonna kun riitelin parhaan kaverin kanssa. Ei puhuttu koko loppupäivänä. Minua alkoi kaduttaa, koska taisin itse aiheuttaa sen. Seuraavana päivänä menin puhumaan ja pyysin anteeksi ja olo parani.”

Menen tekemään sovintoa

Katuminen voi sanana olla kymmenvuotiaalle vieras. Kymmenen oppilasta 25:sta kertoo, ettei ole katunut mitään, osa sanoo ettei yleensä kadu tai ei ole viime aikoina katunut. Kaksi kertoo, ettei ole kertonut katumaansa asiaa kenellekään vaan painanut sen pois ja unohtanut. Yksi kuvaa, miten painoi asian pois eikä mennyt tekemään sovintoa, ja vielä nytkin katuuta sitä.

”Kyllä menen tekemään sovintoa, en pidä omana tietonani, sillä voisin katuuta sitä.”

Anteeksipyytämisen ja -antamisen taidon on opettanut suurimmalle osalle äiti ja isä. Yksi on oppinut taidon koulussa, yhdellä opettajana on isä, ja yksi oppilaisista kertoo isänsä ja äitinsä kanssa opettajan

na olleen tädin.

”Kukaan ei pyydä minulta anteeksi, koska minua ei kiusata eli siihen ei ole syytä.”

Anteeksipyyttäminen kuuluu luontevasti oppilaiden elämään. Se on oppilaiden mielestä tärkeää, ”jotta ei jää paha mieli”, ”koska sitä tarvitsee” tai se ”vaan on tärkeää jotta asia ei jää vaivaamaan”.

On havaittu, että itselle ja toiselle tulee hyvä mieli kun pyytää ja antaa anteeksi. Viisi oppilasta korostaa, että heiltä on pyydetty anteeksi ja he ovat myös itse pyytäneet ja saaneet anteeksi. Yksi kertoo, ettei kotona pyydä anteeksi, vaikka isä ja äiti ovat opettaneet. Yksi korostaa silmiin katsomista osana anteeksipyyntöä.

”Jos kiusaat jotakin ja et pyydä anteeksi, niin se jota kiusasit ei ole koskaan ehkä kaverisi. Jos et pyydä anteeksi ei sinultaakaan pyydetä anteeksi.”

”Anteeksipyyntö kannattaa aina. Se, jolle annan tai jolta pyydän anteeksi, tajuaa että välitän hänestä”.

”Kun on riideltä ja tehdään sovinto, annetaan kättä tai halataan ja sanotaan anteeksi ja annan anteeksi”, oppilaat tietävät ja näyttävät miten kättä annetaan. **Kasper Kohonen, Venla Malinen, Riku Heikkonen ja Roosa Pekkarinen** asettuvat malliksi.

Kiva tuo kivaa ilmapiiriä

”Koulussamme on yhteisesti laaditut KIVA-sääntöihin pohjautuvat pelisäännöt, joissa reilusti pyydetään anteeksi ja annetaan anteeksi”, kertoo luokanopettaja **Merja Tuomenlehto**.

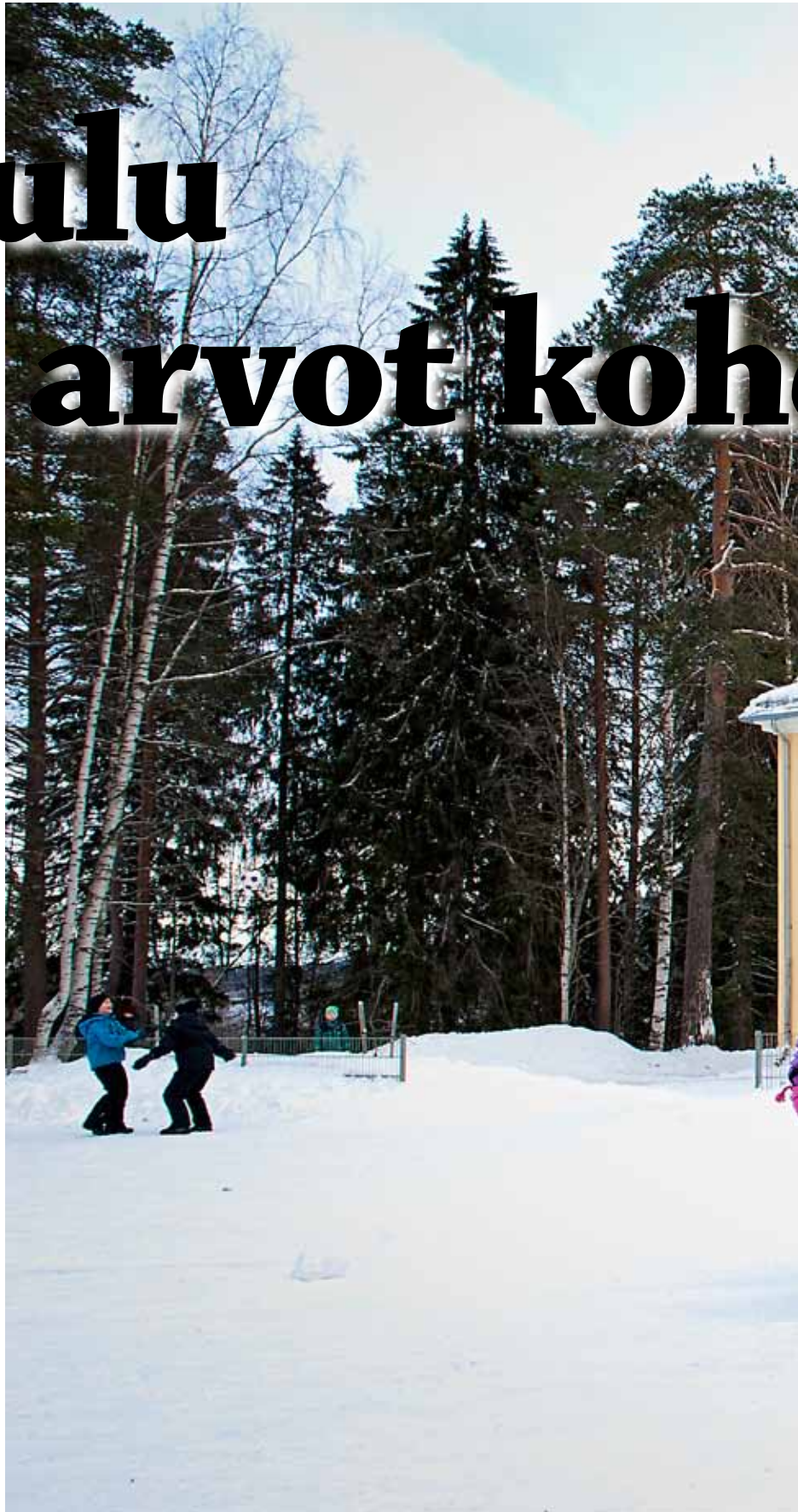
Hiltulanlahden koulussa on 133 oppilasta ja seitsemän opettajaa. Eteläkuopoliaseen kouluun tullaan haja-asutusalueelta. ”On sellainen tunne, että kotona kyllä opetetaan arvot kohdalleen”, kertoo opettaja **Lauri Kelloniemi**. Hän on mukana Hiltulanlahden koulun KIVA-tiimissä, johon kuuluvat hänen lisäkseen rehtori Korteniemi ja luokanopettaja Tuomenlehto.

KIVA on kiusaamista vastustava, kouluun kivaa ilmapiiriä luova hanke, johon suomalaisista kouluista kuuluu jo lähes neljä tuhatta koulua. Opettajat koulutetaan kiusaamisen vastaisen menetelmän käyttöön.

Millaiset asiat tulevat KIVA-tiimille?

”Jos joku pikku kinastelu luokassa tulee esiin, ei sitä tiimille lähetetä vaan luokanopettaja hoitaa tilanteen. Jos kiusaaminen on toistuvaa ja jatkuvaa tai jos joku yksittäinen kerta on vakava, silloin asia tuodaan tiimiin. Siellä tilanne keskustellaan läpi, kuunnellaan kumpakin osapuolta ja kehoitetaan sovintoon. Asiaa myös seurataan ja muutaman viikon päästä tarkistetaan, onko asia ymmärretty”, kertoo Lauri Kelloniemi.

ULLA REMES

Hiltulanlahden koulussa pidetään huolta hyvästä ilmapiiristä anteeksipyyttämällä ja anteeksiantamalla.

Uskon ki

Nykyihminen katuuseammin valintojaan kuin pahoja tekojaan.

Mitä katumus on, pappi ja perheneuvoja **Markku Virta**? ”Ehkä yllättävää on, että moni keskustelemaan tuleva katu valintojaan esimerkiksi kahden kymmenen vuoden takaa: avioitumista vääräksi kokemansa ihmisen kanssa, väärää opiskelualaa tai muuta vastaavaa.”

”Onko se katumus, jos ei ole tehnyt mitään varsinaisesti väärää? Katumus, josta tunnustuskirjat puhuvat, johdattaa parannuksen tielle, etsimään armoa ja anteeksiantamusta Jumalan edessä.”

Katumus on Jumalan työ

Tunnustuskirjojen mukaan katumus johdattaa parannukseen, josta uskon hedelmänä seuraa hyviä tekoja. Sitä tunnettu teologi **Karl Barth** suoraan viisemmin kuvaa: katumuksesta seuraa hyviä tekoja. Virta korostaa, että tässä ei puhuta ihmisen omista teoista vaan siitä, miten usko vai-

”Valehtelin ja rikoin kukkaruukun. Tuli paha mieli.

dalleen

eli kadotti katumuksen

kuttaa tekemään hyvää.

Syylisyyttä tunnetaan, jos on tehty jotakin väärää tai laitonta. Häpeä tarkoittaa teologisessa tulkinnassa ihmisen asemaa Jumalan edessä, etäännyttä Jumalasta: Raamattu kertoo, että pahinta mitä vihamielle voi toivoa on häpeä Jumalan edessä. Häpeää tunteva ei tunne olevansa kelvollinen Jumalan edessä, Jumalalle kelpaava, häneltä puuttuu vanhurskaus.

"Katumus on jo Jumalan työ, koska se johdattaa Jumalan luo ja kertoo siitä, että omatunto toimii. Parannuksen kautta pääsee häpeästä vapaaksi. Kun tuntee häpeää, voi korjata tilanteensa ja etsiä armoa. Jo Jeesus kehotti ihmisiä kääntymään ja tekemään parannuksen."

Synti, katumus, parannus

"Onko katumus katoamassa myös nykyisestä uskonnollisesta kielestä samalla kuin syn-ti ja parannus?"

"Nyt ei ole IN tulla uskon. Kirkossa ollaan varovaisia, mitä puhutaan, eikä kääntymisestä oikein voi puhua edes rippikoulussa. Raamatunsa lukeneelle se kyllä pomppaa silmään, koska koko Raamattu on parannussaarnaa."

Luther liittää katumuksen kasteeseen: joka päivä katumuksessa palataan kasteen armoon.

"Mitä se tarkoittaa käytännössä? Viime vuosikymmeninä lapsikasteen pelastusvaikutuksen korostuminen on johtanut siihen, että puhe pelastuksesta on vähentynyt."

"Koko pelastuksen käsite tuntuu olevan hieman hukassa. Ihmiset eivät enää oikein tiedä mitä se tarkoittaa, tai miltä pitäisi pelastua. Samaa aikaa yleistynyt universalismi, kaikki pelastuvat -käsitys, yhdistettynä pelastuksen epämääräisyyteen on varmaan aiheuttanut sen, että koko teema tuntuu ahdistavalta ja vaikealta ja ihmisiä karkottavalta. On helpompaa puhua vain armosta, mutta samalla on unohdettu, **Dietrich Bonhoefferia** siteeraten, että armo ei ole "anteeksiantamisesta saarnaamista ilman katumuksen vaatimusta"."

Markku Virta muistuttaa, että teologi Dietrich Bonhoeffer puhuu halvasta armosta.

"Halpa armo tarkoittaa synnin vanhurskauttamista ilman syntisen vanhurskauttamista."

Elämä ei ole aina kivaa

"Kun ennen saarnattiin syntiselle armoa, nyt

annetaan synnille armoa. Silloin ei ole tarvetta parannukseen eikä katumukseen. Ennen oli selvää, mikä on väärin Jumalaa kohtaan. Nyt kaikki ratkaistaan yksilöstä käsin, ja ani harva asia on väärin."

Yksilöllistyminen, individualismi leimaa nykyistä aikakautta. Sille Raamatun sana on uhka:

"Se ei ole uutinen. Niin se oli jo Aatamin ja Eevan aikoina."

Oman onnellisuuden tavoittelu saattaa saada sellaisia mittasuhteita, että elämään normaalisti kuuluva vaikeus unohtuu:

"Ei meille ole luvattu helppoa elämää. Elämä ei voi olla aina kivaa. Jostakin pitää luopua Jumalan sanan neuvojen mukaan, mutta tilalle saa jotakin muuta."

Virta kuvaa, että jossakin syvällä ihmisen sydämessä yhä on käsitys oikeasta ja väärästä. Vaikka joku asia olisi kuinka jo "yleisesti hyväksyttyä", asianomaisella usein kuitenkin kaihertaa kysymys siitä, olenko tehnyt oikein.

"Sellaisia kysymyksiä ovat erityisesti avio- liiton etiikkaan liittyvät kysymykset. Esimerkiksi eronneen uudelleen vihkiminen yleis- tyi 1950-luvulla, vaikka se ei ole raamatullinen trendi."

"Haluaisin kehottaa vaikeissakin tilanteis- sa hoitamaan tilannetta, jopa väkivaltaan on apua saatavissa. Kipeintä on jättää hoitamatta asioita."

"Surullista on se, että kirkollisen kentän ulkopuolella liian usein tarjotaan jo ensimmäiseksi vaihtoehdoksi avioeroa. Puhumatto- muudesta voi oppia pois, ja jos alla on lukkoja tai vanhoja käyttäytymismalleja, terapia auttaa vapautumaan niistä."

Markku Virta kehottaa käyttämään anteeksiantoa, joka aina vapauttaa.

"Joskus olen neuvonut jopa jostakin vanhasta asiasta, joka kalvaa, käymään pyytämässä anteeksi. Se on johtanut hyvään: on löydetty uudestaan puheyhteys ja jotakin korjaantui. Jokainen tietää miten vapauttavaa on saada anteeksi!"

Myös rukous on merkityksellistä. Ja jumalanpalvelus.

"Vaikka saarnan jo ulko-ovella unohtaisi- kin, uskon että kirkossa kuultu Jumalan sa- na jää. Väkevää Raamatun sanaa ei voi luet- tuna muuttaa. Katuvalle saarnataan synnit anteeksi."

ULLA REMES

HAMMASLABORATORIO

DENTIINI

erikoishammasteknikko
Niina Toivanen
Kauppakatu 48, Kuopio
ajanvaraus 0440 228 984

Hammaslaboratorio
Hyvä Hammas Oy
Puree Paremmiin.

Vuorikatu 36, 70100 Kuopio

Erikoishammasteknikko
Satu Koskela

p. 017 265 4400

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

Hautaustoimisto
J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

**LÄNSIVUOREN
HAUTAUSHUOLTO**

Savonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)
www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665

Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

Tietokoneapu

**Kotitalous-
vähennys 45%**

www.orden.fi

040 5844 045

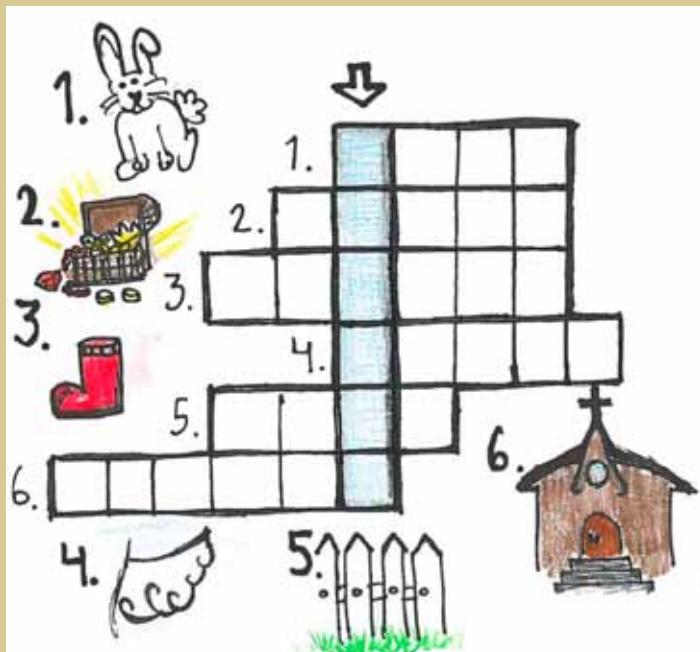

**Päiväkerhoon
ilmoittautuminen
1.-31.3.2013**

Internetissä www.kuopionseurakunnat.fi
Päiväkerho tarjoaa monipuolisia lapsen kasvua tukevia virikkeitä
3-5-vuotiaille lapsille.

Päiväkerhot alkavat 15.8.2013 lähtien
Kerhopaikoista lähetetään tieto 14.6.2013 mennessä kirjeellä kotiin.
Lähempiä tietoja kerhoista ja ilmoittautumisesta saa
www.kuopionseurakunnat.fi/lapsetjaiperheet
ja yhteisen lapsityön toimistosta puh. 040-4848 482
Tervetuloa kerhoon!

 **KUOPION EV. LUT.
SEURAKUNNAT
LAPSITYÖ**

PYHÄ PUUHA

Lue yksin tai yhdessä vanhemman kanssa Matt 6: 16 – 21. Täytä ristikko vihjekuvien avulla ja pystyville muodostuu tuhkakeskiviikkoon liittyvä sana.

TEHTÄVÄN LAATI SUSANNA HOLMA

SEURAKUNNAT 13.2.–26.2.13

Tuomiokirkko on avoinna klo 10-15, lisäksi pe klo 18-23.
puh. 040 4848 256

Tuhkakeskiviikon viikkomessu ke 13.2. klo 18. Olli Viitaniemi, Marjo Parttimaa ja Anu Pulkkinen.

Lauantaikonsertti "Sinä kannat, Sinä viet" la 16.2. klo 15. Caminantas-yhtye. Ohjelma 10 €.

Messu su 17.2. klo 10. Saarna Marjo Parttimaa, liturgia Satu Karjalainen, kanttorina Anna Kosola ja urkurina Anu Pulkkinen.

Isä meidän rukouksen tutkiskelu ja vesper "Anna meille meidän jokapäiväinen leipämme" 17.2. klo 16 kappelissa (sisäänkäynti Vuorikadun puolelta). Lauri Kastarinen.

Hiljaisuuden messu (Viikkomessu) ke 20.2. klo 18. Ilpo Rannankari, Pirjo Rissanen ja Anna Kosola.

Lauantaituokio "Overture ranskalaisittain" la 23.2. klo 15. Anu Pulkkinen, urut.

Messu su 24.2. klo 10. Messu viitotaan. Saarna Satu Karjalainen, liturgia Ilpo Rannankari, kanttorina Pertti Rusanen ja urkurina Anu Pulkkinen. Viittomakielenopiskelijat.

Isä meidän rukouksen tutkiskelu ja vesper "Ja anna meidän syntimme anteeksi" 24.2. klo 16 kappelissa (sisäänkäynti Vuorikadun puolelta). Ilpo Rannankari.

Tuomiokirkon Kamari-kuoron konsertti Yhteisvastuun hyväksi. su 24.2. klo 18. Kuoroa johtaa ja yksinlaulua esittää Pertti Rusanen, kanttorina Anu Pulkkinen. Ohjelma 10 €.

KESKUS- SEURAKUNTATALO Suokatu 22

Seurakuntamestarit
puh. 040 4848 259

Yhteisvastuulounas "Old is gold" ke 13.2. klo 11-13, hinta 8 €. Myytävänä leivonnaisia, käsitöitä ja yhteisvastuutuotteita. Arpajaiset.

Raamattupiiri ti 19.2. klo 17 Suokadun nuorisotilojen takahuoneessa.

Keskiviikon / Kotien lähetyspiiri ke 20.2. klo 13 Seija ja Viljo Hyvösellä, Minna Canthin katu 38 A 3.

Keskikaupungin palvelupiiri ke 20.2. klo 13 Kerhuhuone Eetussa, Suokatu 22 C.

Tuomiokirkkoseurakunnan ja Alavan seurakunnan omaishoitajien ryhmä ma 25.2. klo 13-14.30 kerhuhuone Samulissa.

Eläkeläisten virkistyspäivä ke 27.2. klo 11. Raamattutunti "Rukous ja usko" Ilpo Rannankari. Iltapäivällä talvilaulut Juha ja Rauni Komulainen.

MUMMON MÖKKI
Puijonkatu 10

Avoimma ma-to klo 11-15.
puh. 040 4848 272

Viriketuokio to 14.2. klo 13. Loruja ja leikkiä.

Raamattutuokio ti 19.2. klo 13. Virpi Soveri.

Mummon mökki ke 20.2. klo 13. Toivevirret.

Viriketuokio to 21.2. klo 13. Etunimistä.

Papin päivä ti 26.2. klo 13.

Viriketuokio to 28.2. klo 13. Japanin kielestä.

NUORET

Nuortenillat to klo 18-21 Suokadun nuorisotiloissa Keskuseurakuntatalolla.

VARHAISNUORET

Kerhot seuraavasti: **Keskuseurakuntatalo, Suokatu 22 E** Tyttökerho 1. - 4. -luokkalaissille, ma klo 17.30 - 19. Kukkikerho 1. - 3. -luokkalaissille, ti klo 17.30 - 19. **Snellmaninkoulu, Maaherrankatu 13** Sählykerho 1. - 2. -luokkalaissille pojille ti klo 16. - 17. Tyttöjen liikuntakerho 1. - 3. -luokkalaissille to klo 16. - 17. ja 4. - 6. -luokkalaissille ma klo 16. - 17. Lisätietoja nuorisotyönohjaaja Jarkko Voutilainen puh. 040 4848 285. Kerhoja ei ole viikolla 10.

LÄHETYS

Keskiviikon/Kotien lähetyspiiri ke 20.2. klo 13. Seija ja Viljo Hyvösellä, Minna Canthin katu 38 A 3.

Näpertäjät ti 26.2. klo 13. Kerhuhuone Aaronissa, keskuseurakuntatalo, Suokatu 22 C.

PERHETYÖ

Naisten lenkkiپیری Poukamassa 18.2. klo 18.

Perhekerho "Paasto" ti 19.2. klo 9.30-11 Keskuseurakuntatalossa, Suokatu 22 E.

Perhekerho "Rukous" ti 26.2. klo 9.30-11 Keskuseurakuntatalossa, Suokatu 22 E. Perhekerhoa ei ole hiihtolomaviikolla 5-3.

PYHÄKOULU

Kotipyhäkoulu Rönössä Katso lisää Rönön sillan kupeessa ovelta ilmoitustaululta.

KASTETUT

Oula Eemi Alvari Kamula, Lola Orvokki Moreno Räsänen, Evina Elsi Aliisa Ahonen, Ville Veeti Antero Hartikainen.

KUULUTETUT

Mikko Juhani Rantapörhölä ja Sari Johanna Villanen, Heikki Olavi Ilmavirta ja Heini Helena Hokkanen, Tuomo Sakari Korhonen ja Taina Helena Kanula.

KUOLLEET

Anna Liisa Kivelä 93v, Saimi Kyllikki Pitkänen 95v, Paula Liisa Vartiainen 84v, Soile Ilona Kovakoski 44v, Aune Elisabet Toivanen 93v, Eino Tapani Kekäläinen 57v, Toini Maria Holopainen 87v, Kaj Juhani Utriainen 66v, Juhani Antero Sihvonon 54v, Sirkka Liisa Turunen 91v, Pertti Juhani Miettinen 72v.

ALAVAN KIRKKO Keihäskatu 5

puh. 040 4848 298

Ilta lähetystyön hyväksi to 14.2. klo 19. Musiikkia, makuja ja merkittäviä kertomuksia maailmalta. Tilaisuuden jälkeen iltateetä ja makupaloja lähetyskentiltä. Zipporim-kuoro, nuorten bändi, Hanna Eskel, viulu, ja Leila Savolainen. Mukana Tarja Säynevirta (SLS), Tuija Leinonen, Vappu Palmu ja Anna Väättäinen. Tule viettämään Ystävänpäivän iltaa lähetysten merkeissä. Ota ystäväsi mukaan!

Messu su 17.2. klo 10. Saarna Pirjo Kuula, liturgiina Juha Välimäki, kanttorina Ossi Jauhainen, seniorikuoro. Messun jäl-

keen Pisara meressä -piiriin 35-vuotisjuhla ja kirkkokahvit seurakuntasalissa.

Messu su 24.2. klo 10. Saarna Ilkka Koponen, liturgina Anna Väättäinen, kanttorina Ossi Jauhainen, kirkkokuoro. Eläkeläisten Kuopion osaston kirkkokahvit.

Tuomasmessu su 24.2. klo 18. Saarna kirkon uskon- tokasvatussihteeri Pekka Y. Hiltunen, musiikki Tuomasmuusikot. Klo 16 seurakuntasalissa Pekka Hiltusen luento.

My Lord what a concert ma 25.2. klo 19. Kuopion konservatorion rytmimusiikkilinjaa laulunopiskelijoiden gospelkonsertti. Vapaapäsy, kolehti yhteisvastuulle.

ALAVAN SEURAKUNTAKESKUS Keihäskatu 5 B

Alavan eläkeläisten päiväpiiri ti 19.2. klo 12-14 seurakuntasalissa (ruokailu), ti 5.3. (hiihtolomaviikko) ei ole eläkeläisten päiväpiiriä.

Jazz-virsikonsertti ti 19.2. klo 19 Alavan seurakuntasalissa. Risto Toppola Band. Ohjelma 10 €, tuotto yhteisvastuulle.

Hengellinen matkakumppanuusiltapäivä su 24.2. klo 16 seurakuntasalissa. Pehdymme kristilliseen rukousmietiskelyyn uskontokasvatussihteeri Pekka Yrjänä Hiltusen opastuksella "Kristillinen meditaatio on aina rukousta".

Kirjallisuuspiiri to 28.2. klo 14 uudessa neuvotteluhuoneessa, B-rappu. Kirjana: Kaikki hyvää sinussa, Linda Olsson. Yht. henk. Aino Mikkonen puh. 040 7071 499.

NEULAMÄEN KIRKKO VESURIKUJA 4

puh. 040 4848 311

"Löytynyt aarre" Mukulakirkko su 17.2. klo 16. Saarna Pirjo Kuula, liturgina Juha Välimäki, kanttorina Leila Savolainen, lapsikuoro ja soittajat, Alavan, Lehtoniemen ja Neulamäen päiväkerholaiset sekä Neulamäen ilta- ja väkerholaiset. Vanhojen tavaroitten huutokauppa Yhteisvastuukeräyksen kautta vanhusten hyväksi. Ruokailu (vapaaehtois-

nen ruokamaksu). Myytävänä rieskoja.

SÄRKINIEMEN SEURAKUNTATALO Särkiniementie 20

puh. 040 4848 307

Ystävänpäiväjuhla to 14.2. klo 13. Sanoja, säveliä ja kuvia ystävyystiedosta, van- husten kokemasta yksinäisyydestä ja yhteyden ilosta. Mukana: artikkelitoimittaja Seppo Kononen, kanttori Ossi Jauhainen ja diakoni Sisko Laitinen. Arpajaiset yhteisvastuun hyväksi. Tuo naapurisi ja ystäväsi tullessasi. Järj. Alavan seurakunta, Särkitupa- palaiset ja Särkiniemen diakonia- ja lähetyspiiri.

Messu su 24.2. klo 13. Saarna Ilkka Koponen, liturgina Anna Väättäinen, kanttorina Ossi Jauhainen. Tulkataan viittomakielellä.

MUUTA

Omaishoitajien kuukausikokoukseen ma 25.2. klo 13 kerhuhuone Samulissa, Suokatu 20 - 22, A-rappu.

Lähimmäispalvelijat ma 25.2. klo 17. Kuukausikokoukseen yhdessä tuomiokirkon lähimmäisten kanssa keskuseurakuntatalossa Suokatu 22 C, 2 krs. Mukana edunvalvoja Heikki Saastamoinen.

PERHETYÖ

Perhekerhot ke 20.2. klo 9.30. Suuri perhekerho Neulamäen kirkolla, Lapset ja liikunta, päivähoiton liikuntakoordinaattori Päivi Kurvi. Viikolla 9 kaikissa kerhoissa aiheena Yhteisvastuu 2013. Perhekerho kokoontuu Neulamäessä tiistaisin, Alavassa, Särkiniemessä ja Lehtoniemessä keskiviikkoisin klo 9.30-11.

KASTETUT

Pihla Louna Justiina Ukkonen, Uuna Greta Maaria Ollikainen, Eelis Ukko Oliver Martiskainen, Sera Silja Maria Talasniemi.

KUOLLEET

Sirkka Liisa Turunen 79v, Raili Anneli Miettinen 74v, Jarmo Antero Kinnunen 50v, Irja Annikki Korhonen 92v, Unto Kalevi Eskelinen 91v, Anja Soilikki Väisänen 78v.

RUKOILEMME

Älä mieleni eiliseen jää,
on eilinen mennyt jo pois.
On eilisen ihanuus sinut jo jättänyt.
On eilisen musta murhe jo hälvennyt.
On eilisen erheet kaikki
jo anteeksi annetut.

Älä mieleni huomiseen tänään käy.
Ei huomisen aurinko vielä näy.
Eivät huomisen pilvien kyyneleet
ole vielä vuotaneet
eikä huomisen päivän myrskyt
ole vielä saapuneet.

ERKKI LEMINEN
Valitut runot

KALLAVEDEN KIRKKO Rauhalahdentie 21

puh. 040 4848 336
Tuhkamesu ke 13.2. klo 18. Anni Tanninen, Mikko Väisänen ja Anna-Mari Linna.
Messu su 17.2. klo 10. Liturgia Petteri Hämäläinen, Saarna Anna-Maija Hel-la ja kanttorina Mari Vuola-Tanila ja nuorten lauluryhmä.
Messu su 24.2. klo 10. Liturgia Mikko Väisänen, saarna Veli Mäntynen, kanttorina Anna-Mari Linna ja seniorikuoro.

MUUTA

Perheraamattupiiri su 17.2. klo 16.30. Kirkon alakerrassa. Raamattupiiristä vastaa Pia Karjalainen puh. 050 5251 012.

PETOSEN SEURAKUNTATALO Pyörönkaari 21

puh. 040 4848 345
Tyhjän sylin messu su 17.2. klo 16. Anni Tanninen ja Anna-Mari Linna. Kahvitarjoilu, mahdollisuus keskusteluun.
Messu su 24.2. klo 16. Anni Tanninen.

MUUTA

Donkkis Big Night-toimintailta 7-13 vuotiaille pe 22.2. klo 18-20. Donkkis Big Night on junioreiden toiminnallinen ilta. Raamatunopetusta, draamaa, nukketatteria ja monia hauskoja toimintapisteitä. Nyyttäripisteeseen voi tuoda pientä naposteltavaa. Illan päätteeksi arvotaan osallistujien kesken palkintoja.Vapaa pääsy. Lisätietoja www.donkki.net tai Cecilia Kurkinen puh. 050 381 4459.

VEHMASMÄEN KAPPELI - MUUTA

Perhekirkko ja Yhteisvastuu-juhla su 17.2. klo 16. Raili Rantanen ja Mari Vuola-Tanila, Vehmasmäen-Kurkimäen päiväkerholaisia ohjaajineen, Eteläisenalueen kylät, nuorisoseura, Kallaveden seurakunnan diakoniatyö ja Kirkon Ulkomaanavun työssä ollut Hannu Rantanen. Kahvi- ja vohvelitarjoilu, ongintaa ja arpajaiset yhteisvastuukeräyksen hyväksi.

HIRVILAHDEN KAPPELI Länsirannantie 2410

puh. 044 275 7936.
Sanajumalanpalvelus su 24.2. klo 13. Anni Tanninen ja Richard Nicholls.

MUUTA

Länsirannan kylien ystävänpäiväjuhla to 14.2. klo 11.30-13 Niemisjärven kylätalossa. Raili Rantanen ja Anne Keränen. Niemisjärvi-Lamperila ohjelma-vastuu.
Taidepläjäys omin käsin su 17.2. klo 15-16.30 Nuorisoseuran talossa. Koko perhe taiteilemaan.

KARTTULAN KIRKKO Kirkkotie 23

puh. 040 4848 545
Messu su 17.2. klo 10. Reijo Mustonen, Anne Keränen, Päivi Welling ja Iltatuulen laulajat.
Messu su 24.2. klo 10. Reijo Mustonen ja Anne Keränen.

MUUTA

Airakselan kinkerit to 14.2. klo 18 Marita ja Timo Mankisella, Rauhalantie 5. Aiheena: ”Herran Pyhä Ehtoollinen”. Kinkerivirret 492 ja 584. Katekismus ja virsikirja mukaan.
Miesten saunailta to 21.2. klo 17.30 Jukka Vasaralla, Saarisentie 457, Syväniemi. Aiheena Raamatun miehiä - Nooa. Sau-nan jälkeen iltapala. Kes-kustelu ja ohjelma alkaa noin klo 19.
Rukoushetki to 28.2. klo 13 Jaakkolassa. Reijo Mustonen ja Anne Keränen.
Ehtoollishetki to 28.2. klo 14 Karttulan sairaalassa. Reijo Mustonen ja Anne Keränen.
Ehtoollishetki to 28.2. klo 14 Sairaalassa. Reijo Mustonen ja Anne Keränen.

KARTTULAN SEURAKUNTAKOTI Kissakuusentie 14

puh. 040 4848 547
Puuhailta 4-6-vuotiaille ma 18.2. klo 17-18.30 Ilm. tekstiviestillä (Lapsen nimi, ikä ja lapsen huoltajan tiedot) Tuija Soinille 15.2. klo 16 mennessä puh. 040 4848 543. Ryhmään mahtuu 15 lasta. Ohjaajina Tuija Soini ja Mari Pauk-konen.

Varttuneen väen virkistyspäivä ke 20.2. klo 10. YV-keräysasiaa. Lounas 6 €, mukana Koskenkylän seurakuntapiiri.
Sanan ja Rukouksen ilta su 24.2. klo 18. ”Uskon armonlahja”, Mikko Väisänen.

SYVÄNNNIEMEN KIRKKO MUUTA

Syvännimen kinkerit to 28.2. klo 18-20 Toini ja Eino Partasella, Viitalahti, Viitasalmentie 31. Aiheena ”Herran Pyhä Ehtoollinen”, Kinkerivirret: 492 ja 584. Katekismus ja virsikirja mukaan.

NUORET

Nuorten Aikuisten leiri 15.-17.3. Hirvijärvellä. Ilm. Marjukan sähköpostiin (marja-liisa.pakkala@evl.fi) to 7.3.2013 mennessä nimisi, puhelinnumerosi ja ruoka-ainerajoitteesi.
Nuorteniltat to 14.2. ja 21.2. klo 17.30-20.30 Kallaveden kirkolla. Aiheet: 14.2. Ylimmät ystävykset:), 21.2. Autetaan yhdessä.

LÄHETYS

Naisten lähetyslöylyt ke 27.2. klo 18 Rytkyllä. Lähtö kirkolta klo 17.30 ja Petoselta klo 17.35.Vapaaehtoinen maksu lähetysel-le. Saunomisen lisäksi kevyt iltapala ja asiaa lähetyksestä.

DIAKONIA

”Hyvää huomenta arki”-avoin kohtaamispaikka ke klo 10-12 Petosen seurakuntatalon takkahuoneessa.
Ystävänäpäivää vietetään to 14.2. klo 12 Petosen seurakuntatalolla. Lounas (vapaaehtoinen maksu yhteisvastuulle), ohjelmaa ja kahvit.
Toiminnan miehet pe klo 13-15. Toimettomuuden torjumiseksi Petosen seurakuntatalon takkahuoneessa.
Varttuneen väen virkistyspäivä ke 20.2. klo 10-13 Kallaveden kirkolla, Rauhalahdentie 21. Yhteisvas-tuuaihe. Myytävänä tuotteita yhteisvastuun hyväksi sekä arpajaiset. Ruokailu 6 €.
Leväsen kammari ma

25.2. klo 12.30-14 Leväsen-tie 27. Sininenhetki, hiljaisuuden lauluja ja rentoutus, Arja Mielikäinen.
Lähimmäistyössä toimivien koulutusilta ma 25.2. klo 18-20 Pyhän Johanneksen kirkolla (Kellolahdentie 8) yhdessä Puijon ja Männistön seurakuntien lähimmäisten kanssa. Illan aiheena ”Häpeä - suoja vai kahle”, alustaa psy.erik.sh. diakonissa Pirjo Miettinen. Ilmoittautumiset Riitta Reimalle 15.2. mennessä puh. 040 4848 370.
Lasten sururyhmä alkaen 13.3. (kokoontuu 6 kertaa). Ryhmä on tarkoitettu läheisensä menettäneille lapsille. Ryhmässä käsitellään surua leikkien, kertomusten, askartelujen ja keskustelujen avulla. Lisätietoja ja ilm. Maarit Kir-kiselle puh. 040 4848 369 tai Riitta Murtorinteelle puh. 040 4848 437.
Lasten eroryhmä 7-12-vuotiaille lapsille pe 5.3. klo 17-19 ja la 16.3. klo 10-15 Järjestäjänä Kallaveden seurakunta ja Yhden vanhemman perheiden liitto. Hinta 8 € sis. iltapala, lounas ja välipala. Kyselyt ja ilm. puh. 0400 441 708.

PERHETYÖ

Taidetiistai ti 19.2. ja 26.2. klo 9.30-11.30 tai 13-15. Koko perhe kädentaitojen pariin Kallaveden kirkolle. Omat eväät ja taiteiluun sopivat vaatteet mukaan.
Perhekerhot seuraavasti:
Petosen seurakuntatalo ja Valoharju : ti klo 9.30-11.**Kallaveden kirkko, Jynkänvuoren kerhohuone ja Kurkimäki, Kurkipirtti**: keklo 9.30-11
Sotkan-niemi: (Maarit Kosusella, Nuottaniemi 72) to 14.2., 14.3., 11.4. ja 23.5. klo 9.15 - 10.45, **Rytkyn leirikeskuksessa** kerran kuussa ke 27.2., 27.3., 24.4. ja 15.5. klo 9-11. **Karttulan seurakuntakodilla** ma klo 9.30-11. **Syvänniemen pappilas-sa** ti klo 9.30-11 **Pihkain-mäessä Kantoluodoilla (Iveslammentie 23)** ke 13.2., 13.3., 10.4. ja 15.5. klo 17-18.30.

Kirkkomuskari su 24.2. klo 17 Kurkimäessä (kerhohuone).Yli 3-vuotiaille lapsille. Lauletaan, leikitään ja soitetaan. Ei ennakkoilmoittautumista.

PIIRIT

Puutossalmen lähetyspiiri ma 18.2. klo 13 Hilja Airaksisella, Pyörönkaari 28 as. 31.Maarit Kirkinen.
Kaislastenlahden päiväpiiri ti 19.2. klo 13 Lauttalammilla Valto Lapveteläisellä, Annikki-veturintie 212. Matti Pentikäinen.
Haminalahden työseura ti 19.2. klo 18.30 Helvi ja Erkki Sutisella, Savolanmäentie 71. Raili Rantanen.
Rytkyn lähetyspiiri ke 20.2. klo 18 Marja Lyytikäisellä, Karhumäki 45. Matti Pentikäinen.

PYHÄKOULU

Pyhäkoulut seuraavasti: **Kallaveden kirkolla** jumalanpalvelusten aikana alakerran kerhohuoneessa: 17.2., 24.2., 10.3., 24.3., 7.4., 14.4., 21.4. ja 28.4. klo 10
Petosen srk-talolla: 17.2., 24.2., 10.3., 24.3., 7.4., 14.4., 21.4. ja 28.4. klo 13.30 Pyhäkouluopettajien ilmoittamina pyhinä seuraavasti: **Haminalahdessa Hiekkalassa** alkaen 13.1. klo 11.

KINKERIT

Hiltulanlahden kinkerit ke 13.2. klo 18 Keijo Voutilaisella, Mustalahden-

tie 191. Raili Rantanen ja Richard Nicholls.

KASTETUT

Venla Katariina Antila, Joonatan Patrick Damien Hiltunen, Anttu Tapani Asikainen, Mette Meimi Maria Hujo, Neea Liina Sofia Karjalainen, Anselmi Onni Oskari Kaukovuori, Veikko Kalevi Laitinen, Elia Armas Pirinen, Moona Sofia Toppinen, Eini Helena Koponen, Saana Sandra Isabella Suutarinen, Ella Taimi Julia Keinänen, Pihla Tyyne Alina Kurkipuro, Eemeli Vilho Ilmari Räsänen, Elvi Aliisa Tuomainen.

KUOLLEET

Pirkko Liisa Kolari 64v, Jaakko Kalevi Räsänen 83v, Pekka August Eskelinen 76v, Tuomi Kustaa Nenonen 82v, Matti Johannes Karvonen 68v, Risto Juhani Vanttinen 67v, Elvi Amalia Väisänen 81v, Toivo Heikki Laakkonen 77v, Niko Kristian Venäläinen 21v.

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO Kellolahdentie 8

puh. 040 4848 386
Miesten piiri ke 14.2. klo 18 takkahuoneessa. Sirpa Nummenheimo.
Perhekirkko su 17.2. klo 10. Saarna Salla Tyrväinen, liturgia Sirpa Nummenheimo, kanttorina Tintti Tinkala. Ruokailu.
Messu su 24.2. klo 10. Saarna Lauri Paatero, liturgia Aulikki Mäkinen, kanttoreina Heikki Mononen ja Tintti Tinkala. Kappalainen Lauri Paateron ja srkmestari Juhani Jauhiaisen lähtöjuhla.

MÄNNISTÖN VANHA KIRKKO Lönnrotinkatu 24

puh. 040 4848 386
Voimaa musiikista ke 13.2. klo 19. Teemana Karjalan kunnaila. Marjatta Airas ja Heikki Mononen. Huomaa ennakkotiedoista muuttunut aika.
Messu su 17.2. klo 13. Saarna Salla Tyrväinen, liturgia Sirpa Nummenheimo, kanttorina Tintti Tinkala.
Viittomakielinen messu su 17.2. klo 15. Kirkkokahvit.
Raamattupiiri naisille - hiljentymistä ja jakamista ke 20.2. klo 18. Salla Tyrväinen.
Naisia raamatussa - raamattupiiri työikäisille naisille ke 27.2. klo 18 alakerran kerhohuoneessa. Aulikki Mäkinen.

DIAKONIA

Diakoniatyön ajanvrausvastaanotto Pyhän Johanneksen kirkolla ti klo 9-10 Ulla Halonen (Saarijärvi, Kelloniemi, Kettulanlahti) puh. 040 4848 405. Puhelinpäivystys ti klo 9-10 Mari Mertanen (Männistö, Linnanpelto, Pappilannmäki) puh. 040 4848 406, Merja Hyvärinen (Itkonniemi, Tiihotar) puh. 040 4848 407.
Omaishoitajien teemapäivä ma 28.2. klo 13 Puijon kirkolla, kerhohuone 3. Maarit Koivuova: Syllisyys seuralaisena. Kahvitarjoilu. Ilm. Merja Hyväriselle puh. 040 4848 407 pe 22.2. mennessä.

JOONAS VÄHÄSÖYRINKI

Jos usko loppuu

Jumala ei anna kenellekään sel-laista kuormaa, jota tämä ei jaksa kantaa. Väite perustunee erääseen Paavalin kirjeen kohtaan: Hän (Jumala) ei salli kiusauksen käydä teille ylivoimaiseksi, vaan antaessaan teidän joutua koetukseen hän samalla valmistaa pääsyn siitä, niin että voitte sen kestää” (1. Kor. 10:13).

Onko tämä totta? Monelle kun näyttää käyvän toisin. Elämän koettelemukset sairastuttavat kehon tai tuhoavat mielenterveyden niin että elämähalukin loppuu. Myös uskon Jumalaan voi menettää, syystä tai toisesta. Joskus ihmiset musertuvat elämän ko- vuuden alla.

Mitä Paavali siis tar-koittaa sillä, että Juma-la valmistaa teille pääsyn koetuksista?

On tärkeää huomata, että apostoli puhuu täs-sä monikossa. Hän pu- huttelee koko Korin-tin seurakuntaa. Korintin seurakunta voittaa koet-telemuksensa. Paavali siis sanoo tässä saman min-kä Kristus sanoi Pietaril-le. Tuonelan portit eivät voita kirkkoa. Yksittäiset ihmiset voivat menet-tää uskonsa, mutta kirkko pysyy.

Tässä on uskonsa me-nettäneiden pelastus. Kirkko tarkoittaa Kristuk-sen pelastavaa läsnäoloa. Kirkko on siellä missä on Kristus. Niinpä uskon-sa menettänyt ei menetä Kristusta, sillä hän ei jätä

sitä, joka väsy tielle.

Luen tämän opetuksen ensi pyhän evankeliumitekstistä. Siinä Paholainen yrittää saada Jeesuksen luopumaan ju-malallisesta tehtävästään. Mutta Juma-lan Poika voittaa kiusaajansa ja tekee tä-män työn tyhjäksi.

Tämäkin kuului Pojan pelastustyö-hön. Hänen pelastuksensa oli eräänlaista sijaistytötä, jossa hän teki asioita meidän puolestamme, jotta ne eivät erottai-si meitä Jumalasta. Tässä mielessä hän kantoi sairautemme ja sovitti syntimme.

Samassa tarkoituksessa hän myös voitti kiusaukset ja koettelemukset. Sen-

kin hän teki meidän puo-lestamme. Siksi mikään voi erottaa ihmistä Juma-lan rakkaudesta. Ei edes se, että ihmisen usko lop-puu elämän koettelemuk-siin. Senkin vahingon Kris-tus on kärsinyt ihmisen puolesta.

Mitä tämä tarkoittaa käytännössä? Oletetaan, etten jaksa uskoa niin kuin kirkko opettaa. Tai en usko ollenkaan. En ole sil-loinkaan hukassa, sillä kun oma usko loppuu, kirkko uskoo minun puolestani. Kristikunnan usko kantaa edelleen minua Kristuksen sylissä.

KARI KUULA
Kirjoittaja on teologian tohtori ja Puijon seurakunnan pappi.

1. paastonajan sunnuntai Jeesus kiusausten voittaja

Vielä Paholainen vei Jeesuksen hyvin korkealle vuorelle, näytti hänelle maailman kaikki valtakunnat ja niiden loiston ja sanoi:

”Kaiken tämän minä annan sinulle, jos polvistut eteeni ja kumarrat minua.” Sil-loin Jeesus sanoi hänelle: ”Mene pois, Saatana. On kirjoitettu: Herraa, Jumalaasi sinun tulee kunnioittaa ja ainoas-taan häntä palvella.”

Silloin Paholainen jätti Jeesuksen rauhaan, ja hänen luokseen tuli enkeleitä, jotka palveli-vat häntä.

TAKSI Ari Turunen
0400 572 929
KUOPIO
 PYÖRÄTUOLI- JA PAARIKULJETUKSET 1+8

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
 alkaen 300 € + kulut + alv 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio
 puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101
 www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

Hoidamme isännöinnin huolella ja kirjanpidon tarkasti
isännöimme seuraavanlaisia kohteita: • asunto-osaakeyhtiöt
 • kiinteistöosaakeyhtiöt • palvelutalot • veteraanitalot • senioritalot

Yksilöllinen ja reipas isännöintipalvelu.
Anna taloyhtiösi ammattitaitoisin, osaaviin käsiin.

Puijonkatu 13, 70100 Kuopio, Puh. 040 593 6353
 Toimisto avoinna arkisin kello 9.00 - 16.00

RAY:n tuetut talvilomaviikot Lomakoti Tuomirannassa.

Puhtaassa maalaismaisemassa Kuopion Riistavedellä.
www.lomakotituomiranta.fi

Lomaviikko perheille 4.3.–9.3.2013
 Loma mielenterveyskuntoutujille 11.3.–16.3.2013
 Aikuisen omavastuu täysihoidosta on 100 € / 5 vrk
 Alle 16-vuotiaat ilmaiseksi.

Kysy lomatuesta ark. klo 9–12 p. 010 830 3400

Tukihakemuskavakkeita saat
www.hyvinvointilomat.fi

Lomatukikaavakkeita voidaan myös postittaa
 sekä tiedusteluihin vastaa Anita p. 050 542 4817

Kukkanen

K-Citymarket, kauppakeskus • p. 3613 802 • JOKA PÄIVÄ 9-19
 Linja-autoasema • p. 2616 196 • JOKA PÄIVÄ 9-19

Heimosen Kukkakauppa

Ruotsinkatu 54, Niirala • p. 2820 678 • MA-PE 9-17, LA 8-13
 • www.heimosenkukkakauppa.fi

Kodin Kukkapaalvelu

Kuninkaankatu 26, keskusta • p. 2612 438
 ARK. 9-17, LA 9-14 • www.kodinkukkapaalvelu.fi

Kukka-Hanski

Kauppahalli • p. 2626 221 • MA-PE 8-17, LA 8-15

Tarhurin Kukka ja Sidonta

Männistön Ostoskeskus • p. 2622 821 • MA-PE 9-17, LA-SU 9-14

Kukkakauppa Cosmos

Kauppakatu 9 • p. 050 542 2800 • MA-PE 9-19, LA-SU 9-15
 • www.atcosmos.fi, kukkakauppa@atcosmos.fi

VALOKUVAAJA
 KariMattiAntero
 Puustinen
 044-3281000
 www.kamaan.fi

• Matot
 • vuodevaatteet • ym.

ITSEPALVELUPESULA
Pyykkisatama

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
 Puh. (017) 263 3128

Siivouspalveluita jo vuodesta 1988.

**Kodin
 Helga**

kotisiivoukset & kodinhoito
 asiointi- & avustuspalvelut
 ☎ 0400 853 853
 www.kodinhelga.com

ILMAINEN NEUVO OY:n
Oikeudellinen puhelinpalvelu
0600 30 6060
 Puhelun hinta 2,95 € min + pvm/mpm
 www.ilmainenneuvo.fi

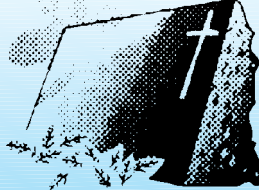

**Sielunhoito-
 terapia
 SYDÄN-
 JUURI**

Helena Lehtimäki
 YTM, sosiaalityöntekijä,
 MU-sielunhoitoterapeutti
 Vastaanotto Kuopiossa
 P. 045 3156464,
 hennalehtimaki@gmail.com
 www.sydanjuuri.fi

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA

Myös lisänimien kaiverukset

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI

Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
 Puh. (017) 263 3408

VARPAISJÄRVI, Graniitintie 7
 Puh. (017) 771 811

ma-to 9.30-17.30
 pe 9.30-17 la 10-14

Kati

PALVELEVA ERIKOISLIKE

**KAIKEN IKÄISILLE
 JA KOKOISILLE
 NAISILLE**

ALE

Savonkatu 22 Kuopio
 Sokoksen parkkipaikkaa vastapäätä
 puh. 017 261 2435

SEURAKUNNAT

Ukintuvan laulupäivä
 to 14.2. klo 12. Heikki Mononen.

YV-lipaskeräys pe 15.2. klo 16-18 ja la 16.2. klo 10-16 Citymarketissa ja Saarijärven Salella.

Hyvän Mielen Päivä ke 20.2. klo 11-13.30 Pyhän Johanneksen kirkolla. Vanhan Testamentin miehet, Aulikki Mäkinen. Linja-autokuljetuksen reitti (Jääskeläisen auto): Päivärantatie, Citymarketin jälkeinen pysäkki Kettulanlahteen päin klo 9.50, Kajan padan pysäkki klo 9.55, Pihlajaharjuntien ja Rahusentien risteys klo 10, Kelloniemen Sale klo 10.05, Itkonniemi (Malminkatu 13 pysäkki) klo 10.10, Sotilaspojankadun pysäkki klo 10.15, Tellervonkadun pysäkki klo 10.20, Lönnrotinkadun pysäkki (Lönnrotinkatu 11 kohdalla) klo 10.25, Pohjolankadun pysäkki (Pohjolankatu 28 kohdalla) klo 10.30, edelleen Kallisenkadulle ja Pohjolankatua Lönnrotinkadulle, Saariaitan pysäkki klo 10.40, Pyhän Johanneksen kirkko. Paluu samaa reittiä. Päivän kustannukset 5 €.

Ukintuvan Sanan torstai to 21.2. klo 12. Sanna Husso.

YV-lipaskeräys pe 22.2. klo 16-18 ja la 23.2. klo 10-16 Citymarketilla ja Kelloniemen Salella.

Männistön, Kallaveden ja Puijon lähimmäisten kokoontuminen ma 25.2. klo 18 Pyhän Johanneksen kirkon srk-salissa. Sirpa Nummenheimo.

Elämää etsimässä -kerho to 28.2. klo 14.30-16 Pyhän Johanneksen kirkon srk-salissa. Salla Tyrväinen, puh. 040 4848 320.

YV-lipaskeräys pe 22.2. klo 16-18 ja la 23.2. klo 10-16 Citymarketilla ja Kelloniemen Salella.

Männistön, Kallaveden ja Puijon lähimmäisten kokoontuminen ma 25.2. klo 18 Pyhän Johanneksen kirkon srk-salissa. Sirpa Nummenheimo.

Elämää etsimässä -kerho to 28.2. klo 14.30-16 Pyhän Johanneksen kirkon srk-salissa. Salla Tyrväinen, puh. 040 4848 320.

MUUTA

Hartaus to 21.2. klo 13.30 pienryhmäkoti Honkaranassa, Sandelsinkatu 14. Ulla Halonen.

KASTETUT

Julius Jesse Jalmarin Laitinen, Eetu Iivari Tirkkonen, Eeli Iivo Edward Tirkkonen, lines Rebekka Isabella Tirkkonen.

KUOLLEET

Asko Juha Antero Hätinén 66v, Nelly Aura Nuutinen 93v, Anna Maija Laitinen 84v, Elna Korkalainen 87v, Veikko Oskari Nissinen 82v.

PUIJON KIRKKO
 Taivaanpankontie 3
 puh. 040 4848 419
 Rauhanyhdistyksen seur.

rat la 16.2. klo 18. Kauko Ylikärppä.

Messu su 17.2. klo 10. Heikki Hyvärinen saarna, Kari Kuula. Kanttorina Joona Saraste. Lauluryhmä Verso. Lapsille pyhäkoulu.

Pieni iltakirkko su 17.2. klo 18. Heikki Hyvärinen. Lauluryhmä Verso. Iltatee.

Viikkomessu ke 20.2. klo 11. Heikki Hyvärinen, Riitta Murtorinne, Joona Saraste. Messun jälkeen raamattutuokio ja ruokailu 5 €.

Messu su 24.2. klo 10. Kari Kuula saarna, Jaana Marjanen, Pekka Nieminen. Kanttorina Joona Saraste. Kirkkokuoro. Lapsille pyhäkoulu.

PUIJON SEURAKUNTA-TAKESKUS

Taivaanpankontie 3
Perhekerho ke 13.2. klo 9.30. Laskiainen. Mäenlaskua, pulkat mukaan. Kasvisseikeittoa tarjolla.

Eläkeläisten kerho to 14.2. klo 12.30. Virkeyttä arkeen ja to 21.2. klo 12.30 Kinkerit, rovasti Teuvo Mononen.

Kirkkomuskari aloittaa Puijon kirkolla su 17.2. klo 17.30. Nyt kummit, mummit, uikit, äidit ja isät laulattamaan lapsia kirkkomuskarin.

Neljän kerran kirkkomuskarin kokoontuu sunnuntaina 17.2., 24.2., 17.3. ja 24.3. klo 17.30-18.30 Puijon kirkolla, Päiväkerhotiloissa. Kirkkomuskaria ohjaavat kanttori Joona Saraste ja lastenohjaaja Alisa Kauhanen. Toiminta on ilmaista ja lapset tulevat siihen oman aikuisen kanssa. Nautimme yhdessä musisoimisesta kanteleita, rytmisoittimia, omaa ääntä ja mielikuvitusta käyttäen. Rakennamme pääsiäisaiheisen perhekirjon, jota vietetään 2. pääsiäispäivänä 1.4. klo 11 Puijon kirkossa. Lisätiedustelut: joona.saraste@evl.fi tai puh. 040 4848 435.

Ystävän kammarissa avoimet ovet tiistaisin klo 11-14. Kahvitarjoilu.

Perhekerho ke 20.2. klo 9.30. Rukous.

Siioninvirsieurat su 24.2. klo 18. Pekka Nieminen ja Olli Viitaniemi.

Israel-piiri ti 26.2. klo 14. Ariela Toivanen.

Perhekerho ke 27.2. klo 9.30. Ystävä sä lapsien.

Omaishoitajien teemapäivä to 28.2. klo 13. Aiheesta "Syyllisyys seuralaisena" alustaa sairaalasielunhoitaja Maarit Koivu-rova, kahvitarjoilu. Tilaisuus on yhtymän seurakuntien yhteinen. Ilm. pe 22.2. mennessä Raii lehtoviidalle puh. 040 4848438.

POUKAMA
Poukamantie 105
Tehdään yhdessä -ryh-

mä ma 18.2. klo 18. Tuikkukynttiläkerho. Seija Rissanen ja Helena Heija-Nuutinen. Lisätietoja diakoniatyöntekijä Riitta Murtorinne puh. 040 4848437.

Perhekerho ti 19.2. klo 9.30. Rukous.

Ystävänpäiväkerho ke 20.2. klo 11. Viikkomessu Puijon kirkossa. Kuljetus Ranta-Toivalasta klo 10 Päivärannan kautta Puijon kirkolle.

Perhekerho ti 26.2. klo 9.30. Ystävä sä lapsien.

Ystävänpäiväkerho ke 27.2. klo 11. Ruokailu, klo 12-13.30 ohjelma: Syntymäpäivät Annikki Turtiainen 80 v. Riitta Murtorinne.

RANTA-TOIVALA

Seurakuntapiiri to 28.2. klo 18.30 Ritva ja Juhani Heimosella, Piirtipolku 76. Heikki Hyvärinen.

MUUTA

Perhekerho ti 19.2. klo 9.30 Toukolan päiväkodilla. Rukous.

Parisuhteen rikastuttamisiivonkloppu. Muutuu kumppani itsestään selvyysdeksi? Häviääkö arjesta ilo? Uutta virtaa rakkauteen tarjoaa parisuhteen viikonloppu Hirvijärven leirikeskuksessa 19.4.-21.4. Vetäjät Pirjo ja Kari Kuula, Liisa ja Kyösti Survo. Hinta 80 €/pari. Ilm. Mirja Turuselle puh. 040 4848410 viimeistään 8.3. arksin klo 9-15.

Lähimmäisten teemailta ma 25.2. klo 18. Männistön Pyhän Johanneksen kirkossa, Kellolahdentie 8. Puijon, Männistön ja Kallaveden lähimmäisinä toimivat. Aiheesta "Häpeä - suojai vai kahle" alustaa psykiatrian erikoissairaanhoitaja, diakonissa Pirjo Mieltinen. Ilm. 15.2. mennessä Raii Lehtoviidalle, puh. 040 4848438.

Perhekerho ti 26.2. klo 9.30. Toukolan päiväkodilla. Ystävä sä lapsien.

KASTETUT
 Hugo Heikki Ilmari Rovio, Aava Mirjam Kinnunen, Kaisla Pauliina Rutanen, Vili Vernerin Haataja.

KUOLLEET
 Anni Alina Viitanen 1v, Lilja Esteri Koistinen 84v, Eino Kalevi Pirinen 86v, Laina Ritva Annikki Laitinen 73v, Aarne Antero Voutilainen 89v.

JÄRVI-KUOPIO

RIISTAVEDEN KIRKKO
Joensuuentie 2505
Messu su 17.2. klo 10. Satu Väättäinen, Marjatta Piironen.

KARI KUORONEN

Toivo Antero Hakkarainen 84v, Juankoski, Suoma Inkeri Karhunen 91v, Juankoski, Erkki Kalevi Järveläinen 63v, Nilsiä, Kari Johannes Valkonen 57v, Riistavesi, Reino Olavi Salokangas 80v, Nilsiä, Matti Ensio Nissinen 57v, Tuusniemi, Ilma Liisa Sanelma Kettunen 88v, Juankoski, Leila Marjatta Rouvinen 77v, Vehmersalmi, Pauli Olavi Martikainen 85v, Juankoski, Riikka Marita Tolonen 19v, Nilsiä, Markku Kalevi Vartiainen 47v, Nilsiä, Martta Miettinen 90v, Tuusniemi, Taimi Elina Mönkkönen 87v, Vehmersalmi, Heikki Olavi Leskinen 64v, Juankoski, Eino Antero Kaasinen 77v, Kaavi,

Ystävänäpäivä lähestyy. Muista ystävääsi tilaamalla hänelle Askel-lehti.

askel

*Sylvi Kekkosen
18 vuotta
maan äitinä*

*Jari lauloi
Äideistä
parhaimman*

*Leena
Kaartinen –
elämäntehtävä
Afganistanissa*

**PÄIVI NIEMI:
NUORET
TARVITSEVAT
AIKUISIA**

Varo melanoomaa!

Hyvä ystävä on suuri lahja.
Kerro se hänelle tilaamalla
mielenkiintoista luettavaa,
jossa on sanoma.

Monet lukijat vertaavat
Askelta ystävään. Se virkistää,
lohduttaa ja luo hyvää mieltä.
Ehkä se on juuri sitä,
mitä haluaisit antaa ystävällesi
juuri nyt ystävänäpäivänä.

**Tilaa Askel
6 kk
29€**
(norm. 42 €)

Tilauskortti

☒ **Kyllä kiitos!**
☐ Tilaan ☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Tilaan Askel-lehden määräaikaisena
tilauksena **6 kk hintaan 29 €** (norm. 42 €).
Tilaus alkaa seuraavasta mahdollisesta numerosta.

TLAAJA/MAKSAJA

23 3/13

Nimi	
Osoite	
Postinumero ja -toimipaikka	
Puhelin	
Sähköposti	
Allekirjoitus (alle 18-vuotiaalta huoltajan allekirjoitus)	

SAAJA (jos eri kuin maksaja)

Nimi	
Osoite	
Postinumero ja -toimipaikka	
Puhelin	

Voit tilata lehden myös:
 Soittamalla 020 754 2333
 • Lankapuhelimesta: 8,35 snt/puh. + 7,02 snt/min.
 • Matkapuhelimesta: 8,35 snt/puh. + 17,17 snt/min.
Sähköpostilla: tilauspalvelut@kotimaa.fi. Tilaustunnus 23 3/13.
Netillä: www.askellehti.fi/tarjous

Tilaus päättyy automaattisesti tilauksen loputtua. Tarjous on voimassa 31.3.2013 saakka ja koskee vain uusia tilaajia Suomessa.
 Alle 18-vuotiaalla tulee olla huoltajan lupa lehden tilaamiseen. Yhteyshenkilöä voidaan käyttää ja luovuttaa suoramarkkinointiin henkilö-
 tietolain mukaisesti. 1.1.2013 alkaen vähintään kuukauden ajaksi tilattavien sanoma- ja aikakauslehtien verokanta on 10 % ja Digilehden 24 %.

Askel

maksaa

posti-

maksun.

Kotimaa-yhtiöt
Vastauslähetyt
Tunnus 5001582
00003 Helsinki

VIIKON VALINTA

Venäläinen muistojuhla

Moskovassa asuva **Ljudmila Ulitskaja** (s.1943) on arvostettu ja palkittu kirjailija. Hänen uusin romaaninsa *Iloiset hautajaiset* vie lukijan venäläisten emigranttien värikkäseen seuraan.

Ihmiset olivat muuttaneet Amerikkaan kaksikymmentä kiloa matkatavaraa mukanaan parinkymmenen sanan turvin. He seuraavat tarkkaan vanhan kotimaan tapahtumia.

Helteen kostean nihkeyden uuvuttama sekalainen joukko ystäviä istuu ateljeessa. Alik ei halunnut kuolla sairaalassa, missä ihmisiä ei ehditty katsoa silmiin. Koti on paikka ihmisten tulla ja mennä. Alik on totunut siihen, että ympärillä on

paljon naisia. Niin on nykyin.

Ninka voitelee Alikin jalvoja ja uskoo rohtojensa voimaan. Ninka oli ehdottanut hänelle kasteen ottamista, ja vihdoin tämä suostuu. Mutta Alik haluaa sekä papin että rabbin. Isä Viktor tulee ja Alik istutetaan nojatuoliin tyynyn varaan. Tunnelma on kuin näyttelyn avajaisissa.

Alik sanoo, ettei hän ole uskovainen. Isä lohduttaa: ei-uskovaisia ei oikeastaan ole. Nostellaan vähän maljoja ja lisääkin. Rabbi tulee keskustelemaan myöhemmin. Jotenkin kastaminen jäi.

Lopulta Ninka kastaa Alikin. Marja Ignatjevna on selittänyt: kuka tahansa kristitty voi

suorittaa kasteen, jos kastettava on kuolemaisillaan.

Alik yllättää vielä haudan takaa, hän ryhtyy muistotilaisuuden seremoniamestariksi.

Ljudmila Ulitskaja, suomentanut Elina Kahla: Iloiset hautajaiset, 182 s., 26,30 e., Siltala 2013.

RITVA KOLEHMAINEN

Peltola koskettaa syvältä

Ensimmäisenä ammattiteatterina Kuopion kaupunginteatteri sai **Pirkko Saision** esikoisteoksen *Elämänmeno* (1975) **Miisa Lindénin** dramatisoimana ja ohjaamana esitettäväkseen.

Eila (**Katri-Maria Peltola**) sanoo itseään arki-ihmiseksi, ja arki on työtä tehtaalla ja kotona. Tunteille ei jää tilaa.

Eila ryypäsi yksinäisyyteensä ja hyysäsi miehiä. Alposta (**Vesa Repo**) tuli hänelle tuki, kun taiteilijasielu Reino (**Karri Lämpsä**) oli lähtenyt perheensä luo. Alpo on hiljainen mies, joka vaan hymähtelee keinutuolissa. Saa emäntä sitten päämöröidä.

Perheen Marja-tytär (**Sari**

Harju) on monessa suhteessa tullut isäänsä. Alpo oli isänsien työlle tokaissut. Hän saa kummitätinsä Lempin (**Ritva Grönberg**) kautta kirjeen Reino-isältään. Lempi on Marjan uskottu ja turva, jota lapsi tarvitsee.

Äiti ei oikein osaa kasvat-
taa, vaan kurittaa tyttöä, vyö läiskähtää herkästi. Aikalaisille se oli tuttu tapa. Marjalla on haaveensa; hän haluaa oppikouluun ja hän haluaa piirtää. Lempi kannustaa piirtämään.

Köyhyys korostuu hienohelmojen rinnalla. Marja ei uskalla luottaa ystävyteen. Koulunkäynti ei suju, eikä kotona osata neuvoa. Murrosikäisen elämää ahdistaa us-

ANTTIKAUPPINEN/ALIAS STUDIO

ko ja seksuaalisuus.

Ulla Kotimaa käyttää näyttelijöitä taitavasti, lavasteina-
kin. Musiikki (**Mika Paasivaa-
ra**) luo ajankuvaa. Huumoria on, jopa liiaksi. Harvoin nau-
rahdan.

RITVA KOLEHMAINEN

Junalukemista

Suurin odotuksin tartun Tornin kirjoihin. Ne jäävät kesken, sentään yhden luin ja arvioin, **Simo Ylikarjalan Isä ja poika**.

Mari Siliämaan Napanuoralla, chicklit-romaani vaikuttaa nuorten naisten viihdekirjalta. Jäi odottamaan. Samoin kävi **Ella Laurikkalan Rullakadun** kanssa. Liian rakenneltu.

Matkalla luin **Katri Rauanjoen** (s.1973) Muurin. Kun kirjaa on ainoa luettava, se tulee luetuksi kokonaan meno- ja tulomatalla.

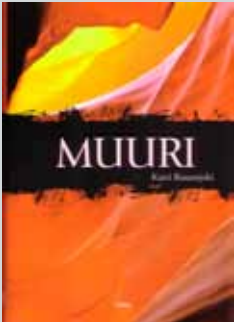
Rauanjoki maalaa sanoilla Paratiisiin. Suljetut ikkunat ja varashällyttimet kertovat jostain muusta.

Laura muistaa hetken, joloin hän tajusi hyvän ja pahan.

Tarina on tavallinen tapaus. Salaiset lounaat ja kohtaamiset saavat jäädä, mies ei eroaisi. Rahat kourassaan Laura saa selvitä yksin. Hän halusi päästä raskaudestaan, mutta hänelle näytetään tie toiseen todellisuuteen, Muurille.

Tarina muuttuu maagiseksi, taianomaiseksi. Laura jää, löytää asunnon ilotalon yläkerrasta ja saa kunniallista ompelutyötä. Alex on ystävä, turvallinen homomies, Mitja jotain enemmän.

Tapahuu rumia ja karmeita asioita, vai onko se vain

mielen myllerrystä? Muuri voi olla sisällämme.

Laura palaa, mutta kotiin hän ei halua.

Katri Rauanjoki: Muuri, 247 s., 30 e., Torni 2012.

SEURAKUNNAT 13.2.–26

Leo Tapio Miettinen 64v, Vehmersalmi, Maria Annikki Väätäinen 91v, Nilsä.

www.siilinjarvenseurakunta.fi
Kirkkoherranvirasto puh. 017 288 4600 (ma–pe klo 9–11, 12–14).

KIRKKO

Haarahongantie 2

Sanajumalanpalvelus su 17.2. klo 10. Ylikotila Sirpa, Laitanen Seppo, Kajava Vesa. **Perjantaimessu** pe 22.2. klo 18.30. Jeesus, pimeyden valtojen voittaja. Ylikotila Sirpa, Heiskanen Airi, Gospelryhmä. **Messu** su 24.2. klo 10. Syöpäyhdistyksen kirkkopyhä. Hofferén Matti, Niskanen Unto, Kaisto Marjaana. **Messu** su 3.3. klo 10. Lehtomäen kirkkopyhä.

SEURAKUNTATALO

Haarahongantie 4

Lähetysputiikki avoinna lähetyskellarilla ke klo 9–12. Löydä hyviä ostoksia! **Askartelupiiri** ke 13.2., 20.2., 27.2. klo 9–12 lähetyskellarilla. **Paastonajan pienryhmä** alkaa 13.2. klo 18.30 pienessä salissa. Kokoontumiset viikoittain pääsiäiseen saakka, mukaan voit tulla vielä 20.2. Tied. ja ilm. puh. 044 7284 608, sirpa.ylikotila@evl.fi. **Matteuksen matkassa -luennot** klo 18 päätysalissa. To 14.2. "Mahdollomasta mahdollinen – vuorisaarna käytännössä", Unto Niskanen. Nuorten kuoro ja Vesa Kajava. To 21.2. "Messias – salaisuus paljastuu", Sirpa Ylikotila. Gospelryhmä ja Marjaana Kaisto. To 28.2. "Kirkko – matkalla oleva Jumalan kansa", Seppo Laitanen. Nuorten musiikkiryhmä. **Nuorten Perjantaikahvila** pe 15.2. klo 18–22 alakerran nuorisotiloissa. **Sunnuntaipyhäkoulu** 3–10-vuotiaille su 17.2. ja 24.2. klo 10–11 alakerran kerhotiloissa. **Eläkeikäisten syntymäpäivät** su 17.2. ennalta kutsun saaneille. **Siioninvirsiseurat** ti 19.2. klo 18 pienessä salissa. **Lähetyskesk. sydänään** ke 20.2. klo 9 lähetyskellarilla. **Omaishoitajakerho** ke 20.2. klo 12 päätysalissa. **Tuolijumppa** ma 25.2. klo 12–12.30 päätysalissa. Erityisesti niille, jotka eivät jaksais osallistua muihin liikuntaryhmiin. Järj. Diakoniatyö ja kunta. **Eläkeikäisten päiväpiiri** ma 25.2. klo 13 päätysalissa. **Seurat** ti 26.2. klo 13 pienessä salissa, mukana Seppo Laitanen. Järj. Kristilliset eläkeläiset.

VUORELAN KIRKKO
Rissalantie 2
Tuhkakeskiviikon messu ke 13.2. klo 19. Laskautuminen paastonaikaan. Kastari-
nen Heikki, Kaisto Marjaana. Messun jälkeen iltatee.
Ystävän Illan konsertti to 14.2. klo 18. Musiikkia Yhteisvastuun hyväksi loih-
tivat Jorma Koponen (tenori) ja Maria Suu-
ronen (sopraano), Vuorelan lapsikuoro,
Gospelryhmä, Elviira Moilanen (viulu) ja
Ulpu Ålander (piano), Seppo Laitanen,
Marjaana Kaisto, Airi Heiskanen. Vapaa
pääsy, kolehti Yhteisvastuulle.
Sanajumalanpalvelus su 17.2. klo 13. Yli-
kotila Sirpa, Kajava Vesa.
Arjen ateria to 21.2. klo 11–12. Aterian hin-
ta 5 €.
Messu 24.2. klo 13. Hofferén Matti, Kais-
to Marjaana.
Eläkeikäisten päiväpiiri ma 25.2. klo 13.
Vuorelan lähetyspiiri ti 26.2. klo 10.
Alakouluikäisten Donkkis-toimintailta
ke 27.2. klo 18–20. Musiikkia, nukketeat-
teria, raamattuopetusta, toimintapisteitä ja
nyyttikestivälipala.

MUUTA

Seuraa blogia verkkosivuiltamme.
**Kumpusen-Pettäisenrannan lähetys-
piiri** ke 13.2. klo 19, Saara ja Kaarlo Tuo-
maisella (Pettäisenranta 110).
Ystävän Tupa ma 18.2. klo 9 Leppäkaar-
teen kerhohuoneessa (Honkarannan-
tie 8).
Kuulokerho ma 18.2. klo 13 Akuliinassa.
Koivusaaren lähetyspiiri to 21.2. klo 13
Railla ja Ape Kisosella (Koivusaarentie
626), mukana Sirpa Ylikotila.
Kotipolun kerho ti 26.2. klo 13 Kotipolku
6:n kerhohuoneessa.

KASTETUT

Erin Emilia Ikäheimo, Eemeli Vilho Val-
teri Karvonen, Leo Elmeri Turunen, Ida
Aino Elina Miettinen, Adella Irene Raja-
la, Miila Adalia Hintikka, Juho Viljo Ee-
meli Vuoti.

KUULUTETUT

Lauri Johannes Huhtala ja Laura Evelii-
na Korri.

KUOLLEET

Kerttu Inkeri Rissanen 70v, Lahja Anne-
li Ahonen 94v, Antti Johannes Taskinen
83v, Irma Hilja Maria Virintie 64v, Kauko
Kalervo Honkipuro 91v, Sanni Vilhelmiina
Lehtinen 98v, kuolleena syntynyt tyttö-
vauva Pekkarinen.

DIAKONIA- KESKUS

KESKUS- SEURAKUNTATALO

Suokatu 22
Seurakuntamestarit puh. 040 4848 259
Kuurojen lähetyspiiri to 14.2. klo 17.
Huonokuuloisten seurakuntapiiri ke
20.2. klo 13.
Kuurojen lähetyspiiri to 28.2. klo 17.

DIAKONIAKESKUS

Suokatu 31
puh. 040 4848 464. Ulko-ovi avataan klo
9.40, hartaus 9.50, diakonien vastaanotot
ilman ajanvarausta, kahvio Nuotta ja kier-
rätyspiste avoinna 10 - 12.
Kehitysvammaisten kahvikerho ke 13.2.
klo 13.30.
Hyväntuulenpiiri Saunaretki. Ilmottau-
tuminen etukäteen Stinalle.
Hyväntuulenpiiri ti 26.2. klo 12.
Katulähetyspiiri ti 26.2. klo 17.
Kehitysvammaisten kahvikerho ke 27.2.
klo 13.30.

PERHEASIAIN NEUVOTTELU- KESKUS

Suokatu 22
Luottamuksellista ja maksutonta kes-
kusteluapua parisuhteen kysymyksissä.
Käynnit sopimuksen mukaan. Tieduste-
lut puh. 040 4848 480 ma-pe klo 9–11.

PALVELEVA PUHELIN

Päivystää su-to klo 18–01, pe-la klo 18–03,
puh. 01019 0071. Puhelun hinta on pvm/
mpm. pp.kuopio@evl.fi

JÄRJESTÖT

NNKY

Myllykatu 5
puh. 017 2614 500, 044 7721928
toimisto@knnky.fi
www.ywca.fi/paikkailislyhdistykset
Perhekahvila ma klo 9.30 – 12.
Kuoro ti klo 13 (tai sopimuksen muk.).
NNKY:n jäsen- ja ystävätillaisuus joka
kk 2. su klo 14.
Yhteiskristillinen ilta ti klo 18.

KANSAN RAAMATTUSEURA

Sanan Kulma
Tulliportinkatu 22
www.sana.fi/kuopio
krs-kuopio@sana.fi
p. 0207681660
Kirjamyyntipiste avoinna tilaisuuksien ai-
kana ja perjantaisin klo 13–16.
Naisten kesken -ilta Sanan Kulmalla ti
19.2. klo 18.30. Hiljaisuus voimavarana,
hiippakuntasihteeri Sirpa Juola, musiikki:
viulisti Hanna Eskel, kahvitarjoilu (5€) al-
kaa klo 18.
Pienpiirit Sanan Kulmalla
Rukouspiiri ma klo 16–17.30 puh. 050
3089567/ Leena.
Raamattupiiri ma pariton vk klo 18 puh.
050 5484087/ Juha.
Naisten solu ti pariton vk klo 18 puh.
05003 72791/ Aune.
Askartelupiiri ke pariton vk klo 13–16
puh. 050 552300/ Marjatta.
Krito-ryhmät to klo 18–20.
Krito-ryhmät: Toiveena sisäinen parane-
minen puh. 0400 793446/Anja. Varjois-

KIRKKO & KOTI

3
**Kuopion ja
Siilinjärven
seurakuntalehti.
100. vuosikerta.**

Seuraava numero ilmestyy 27.2.

KOTIMAA-YHTIÖT

Kustantaja Kustannus-Oy Kotimaa, Hietalahdenranta 13, 00180
Helsinki. **Julkaisija** Kuopion ev.lut. seurakunnat, PL 1064, 70101
Kuopio, p. 158 111, faksi 158 288, www.kuopionseurakunnat.fi.

Toimitusneuvosto Paavo Kaitokari, Hannu Koskelainen,
Kirsi Leino, Pauli Kurkirinne, Marketta Rantama
Painos 73670 kpl

Toimitus Suokatu 22 B, 5. krs.,
avoinna ma–pe klo 8–16.
Lahja Pyykönen, päätoimittaja,
p. 040 484 8232
Ulla Remes, p. 040 484 8234
Seija Rytönen, verkkotoimittaja,
p. 040 484 8514

Taitto Kotimaa-Yhtiöt.

Ilmoitukset: Pirjo Teva
puh. 020 754 2284,
gsm 040 680 4057
pirjo.teva@kotimaa.fi

Tilaukset Kuopion ulkopuolelle
20 €/vuosikerta.

Jakelu Itella Posti Oy,
Suora Lähetys Oy.

Jakelupalaute:
www.suoralahetys.fi,
puh. 017 264 7800

ta vapauteen p. 0400554751/Aino. Päiväryhmä klo 13, Lupa tuntea puh. 0442909763/Aino. **Rukouspäivystys ja avoimet ovet** pe klo 13-16. **Nuorekkaiden naisten kotisolu** pariton ke klo 18. marjut.rasanen@gmail.com, ninattpartanen@hotmail.com. **Kodeissa kokoontuva miesten rukoussolu** pariton ke klo 18 puh. 0440127857/Tero, turteri@gmail.com.

POHJOIS-SAVON EV.LUT. KANSANLÄHETYS Sairaalakatu 11

puh. 017 262 2082, www.p-savonkl.sekl.fi Myös Facebook. **Pienryhmät Lähetyskodilla:** Ma

klo 7 aamurukoushetki, klo 9.30, äiti-lapsipiiri. Ke klo 12 päivähartaus ja kahvihetki, klo 18 nuorten aikuisten kolme Kohtaamista. To klo 16 raamattu- ja lähetyspiiri joka toinen to, klo 18.30 nuorten Nuotta-ilta. La klo 19 Opkon opiskelijailta. **Kuopio:** Seurat su 17.2. klo 16 Lähetyskodilla, Ilkka Sormunen. **Juankoski:** Sanan ja yhteyden ilta ti 12.2. klo 18.30 srk-salilla, Timo Mönkönen. **Tuusniemi:** Kotiseurat to 21.2. klo 13 Riitti ja Leo Juvosella Mustinjärvellä.

KUOPION YMPÄRISTÖN RAUHANYHDISTYS Ahmatie 22

Seuroja voi kuunnella osoitteessa www.kuopionrauhanyhdistys.net **Lauluseurat** 13.2. klo 19.

Seurat 16.2. klo 13.30 Leväsen palvelukeskuksessa. **Seurat** 16.2. klo 18 Puijon kirkossa. **Seurat** 17.2. klo 14, klo 15.30 ja klo 17. **Perhekerho** 19.2. klo 9.30. **Seurat** 19.2. klo 13.30 Mäntylän palvelukodissa. **Lauluseurat** 20.2. klo 19. **Yläkouluilta** 22.2. klo 18.30. **Myyjäiset** 23.2. klo 16-18. **Keskusteluilta** 23.2. klo 18, alustus "Raamatun nuoret". **Seurat** 24.2. klo 14, 15.30 ja 18. **Tiistaikeho** 26.2. klo 10.30. **Lauluseurat** 27.2. klo 19.

SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMIYHDISTYS

Raamattu- ja lähetyspiiri ke 13.2. ja 27.2. klo 18.30 Keskuseurakunta-

talolla Aaronissa. Aiheena raamatun aarteet. **Sanajumalanpalvelus** to 28.2. klo 19 NNKY:n tiloissa, Myllykatu 5, Häkämies. SLEY:n Itä-Suomen piirin työntekijä on Johannes Häkämies, puh. 050 3212938, johannes.hakamies@sley.fi.

SUOMEN RAAMATTUOPISTO

Pienryhmät kokoontuvat: **Raamattupiiri** ti klo 18.30 Merja-Riitta Jaakkosella, Pitkäsiima 15. **Rukouspiiri** ti klo 16 Kuopion NMKY:n toimistossa, Kauppakatu 40-42. **Keskusteleva raamattupiiri** ti klo 17 Kuopion NMKY:n toimistossa, Kauppakatu 40-42. Aiheena vuoroviikoin Roomalaiskirje ja Johanneksen evankeliumi. **Raamattuluento** Kuopion NNKY:n salissa la 23.2. klo 13: "Vanhan Testamentin sanoma", opettajana Pekka Heiskanen.

HERÄTTÄJÄYHDISTYS Kuninkaankatu 22

Toimisto avoinna ke klo 10-13. **Virsituokio** ke klo 11-12. **Seurat** su 17.2. klo 14 seurakuntasalissa Alavassa. **Seurat** 24.2. klo 18 seurat Puijon kirkossa. **Kuopion Virsikuoron kahvikonsertti** Keskuseurakuntatalossa su 24.2. klo 14. **Seurat** ma 25.2. klo 19 Riistaveden srk-talossa. **Seurat** su 3.3. klo 18 Männistön Vanhasa kirkossa.

AHOLANSAARI

Talkooviikko 11.-16.2. **Rompepäivä** 16.2. **Eläkeläisten talviviikko** 11.-14.3. **Retki** Wanhalla Karhunmäkeen ja Lapu-alle 20.-21.3. Hinta 145 €, sis. matkat, marjoittumisen ja ohjelman. Ilm. Aholansaa-reen 19.2. mennessä. Järjestäjänä Herättäjä-Yhdistyksen Nilsin paikallisosasto. **Aholansaa-reen ikuisten nuorten leiri** 22.-24.3. Tied. ja ilm. puh. 050 4641 000, www.aholansaa.fi, aholansaa@aholansaa.fi

VAKKA Kuninkaankatu 22

Puh. 017 2622 322, 043 8243270. Vakka on auki ti-pe klo 11-15. www.kuopionseurakunnat.fi/lahtety-kauppavakka

KIITOS

huomaavaisuudestanne siirtyessäni eläkkeelle.

RIITTA-LIISA TASKINEN

KUOLLEITA

Unto Eskelinen 26.5.1921-20.1.2013

Hyvä Unto! Aattelin kirjuttaa sinulle kirjeen nyt kuoltuvas, kun en elläessä suanna aekaseks, vaekka monesti mielj tek. Ja anteeks, kun sinuttelen, tiäl-lä mualimassa ne harvat ker-rat, kun tavattiin, taesin teik-si sanno, kun niin arvostin Sinua ja elämäntyötäs. Vuan siellä toesella puolella taejje-taan kaekki olla sinuja keske-nään.

Elit pitkän elämän – väh-hee vaelle 92 vuotta. Tekopi-täjäs olj Kuopijon mualaes-kunta ja tällä seovvulla sitten olit opettajana parraan ikäs sotareissua ja Kajjaanin semi-naaria paetsi. Vaemoks löysit Ullan, jonka kansa saet yhteis-tä polokua taevaltoo ylj kuus-kymmentä vuotta. Se on pit-kä aeka se.

Elläessä olit päevätyös li-säks monessa mukana. Vu-an suurimman työn kaet Si-nä teit tämän savon murteen – tae kielen – kansa. Kun muihen mielestä oes pitän-nä opetella vuan yleiskieltä huastamaan, Sinä kerräelit tal-teen semmosia sanoja ja puh-heenparsia, jotka oes muuten jjäneet vähä kerrassaan un-neoksiiin.

Kirjoekssii asti niitä laet-telit. Kun aekonaan ite värk-käsin omia kiännöksijän, niin

LASSI SIIVONEN/SAVON SANOMAT

lehtleike. Siinon Sinun savo-laesia haeku-runoja. Yks niis-ton tämmönen:

*Kiliahakkana
ken jos kilivottelloo,
piäsöö perille.*

Sinä kilivottelit kilihakkaasti ja niin myö uskotaan, että oot perille piässy. Varmaan tiesit, jotta minnekkä. Sanomalehessä olj aena suurempina pyhinä Sinun runojas. Ihan kirja-kielellä semmossa "vappaata lörökkiä", niin kun joskus ta-esit ite sanno. Aena niistä ru-noesta kuulti läp isänmuuan kunnioetus ja usko Jumalaan. Niin kun tästä pyyhänpä-eväks kirjutetusta:

*Yön jälkeen
päivä sarastaa
ja vaienneeseen multa
herää uusi kevät
jolle ei syksyä tule
ja syntymättömät säkeet
ylistävät elämää.
Siihen saakka näkemiin.*

Näkemiin, Unto Eskelinen. Kiitos kaekesta!

RAILI PURSIAINEN

Kirjoittaja on Järvi-Kuopion seurakunnan pappi.

KISSA PÖYDÄLLE

Enkelparvi kerrostalossa

Sisko ei vastaa puhelimeen eikä ovisummeriin. Soitan Helmin summeria. Hän avaa jokaiselle onnenonkijalle.

Kilkilkil. Kopkopkop. Ei liikettä. Naapurista kurkkaa nuoriäiti sylissään vastasyntynyt. Veivät varmaan illalla Siskon. Tuskin ennätän istua porraskäytävään soittamaan kotipalveluun, kun ylempää kepsuttaa pieni harmaatukkainen.

"Oli pakko viedä illalla. Soitin tyttärele-ni kun se on hoitoalalla. Hän vei Siskon taksilla sairaalaan. On turvassa. Tyttö varmisti vielä illalla." Sisko Sukkelajalkainen oli lähtenyt

ulos, mutta aivot eivät enää komentaneet pukemaan riittävästi vaatteita. Yritin tyrmistyksestäni kiittää, harmaahapsi huiskautti kättään. "Sehän kuuluu ihmisen velvollisuuksiin auttaa."

Elämän alku turvataan kaikin keinoin. Loppupäässä turvaverkot vuotavat, vaikka avuton tarvitsee hoivaa ja turvaa yhtä paljon. Pikkujuttu tämä, epäoleellinen, mutta kuvaava. Lapsen sairastuessa vanhempi saa palkalliset hoitopäivät. Omaishoitaja järjestää ajan lomas-taan tai palkattomana vapaana. Iso kysymys on, mis-tä riittää niitä turvapaikkoja, jotka eivät vain makuuta, vaan myös virvoittavat.

LAHJA PYYKÖNEN

Terveiset tulevaisuudesta

Antakaa minun tehdä vanhana sellaisia asioita, joista olen aina nauttinut. Jos en pysty matkustamaan, näyttäkää minulle kuvia ja videoita reissuiltanne. Jos en pääse itse kirkkoon, hakekaa minut sinne.

Jos en pysty laulamaan, ympäröikää minut musiikilla. Jos en voi itse tanssia, katson mielelläni tanssiesityksiä. Jos en näe lukea, hankkikaa äänikirjoja.

Kaiken edellisen voin tehdä tietokoneella-kin. Katsokaa siis, että varustus on kunnossa. 27 tuuman iMac voisi olla kiva. Ja Skype, että voin jutella lastenlasten kanssa.

Mutta älkää hyvänen aika pakottako mi-nua askartelemaan!

On vaikeaa, kun osat vaihtu-vat. Kun äiti ei ole-kaan enää se, joka hoitaa, vaan se, jo-ta hoidetaan.

Mutta jos mi-nulta meni noin neljänesvuosi-sata siihen, että sain teidät aikui-siksi niin kyllä te-kin voitte jonkun vuoden käyttää minusta huoleh-timiseen. Kenen-kään läheiseni en kuitenkaan halua nääntyvän minun hoitamiseeni.

Toivon, että kun tulette minua katso-maan, yritätte olla läsnä. Ette puhku kiirei-tänne, ette näplää puhelimiinne, ette vilkuile kelloa.

Kyllä minä tiedän, mitä on kiireisen keski-ikäisen elämä. Kertokaa siitä ja arkisista sat-tumuksistanne. Mutta antakaa se kallisarvoi-nen tuokio minulle älkääk kytätkö hetkeä syöksyä hiljaisuudesta omaan hektiseen elä-määnne.

Eikä tarvitse leperrellä eikä paapoa. Pu-hukaa minulle niin kuin aikuiselle. Puhukaa minusta muille niin kuin oikeasta ihmis-es-tä eikä kuin jostain vihanneksesta. Vähän ris-pektii hei!

Tehkää minua koskevat päätökset yhdessä minun kanssani ja minua kuunnellen. Jos mi-nusta ei ole enää itse päättämään, luotan sii-hen, että osaatte ajatella minun parastani.

Olisin mielelläni lempeä ja viisas vanhus. Jos minusta tulee härski ja kätttyinen, koitta-kaa kestää. Kaikkia asioita ei voi valita.

Ja kyllä, kaipaan edelleen hellyyttänne, si-litystänne ja suukkojanne. Edes kädestä pitä-mistä. Vaikka vaikuttaisin etäiseltä, vaikka en kykenisi mitään pyytämään.

Ehkä eniten juuri silloin.

HELENA KANTANEN

Palstalla kirjoittavat vuorotellen yliopistonlehtori Helena Kantanen Kuopiosta sekä toimittaja Janne Villa Helsingistä.

Tuhkaa korulippaassa

Elämällä on tarkoitus. Emme ole virheilyöntejä ruudulla.

Muusikko **Samuli Putro** on varovainen puhumaan uskonnosta. ”En halua puhua uskosta paljon julkisesti, mikä ei tarkoita, ettei sitä olisi. Haluan pitää matalaa profiilia sellaisten suhteiden kanssa, joilta saa ja joille antaa paljon.”

Lauluntekijä ei usko, että kukaan lyyriko on täysin kylmä suhteessa henkisytyteen tai hengellisytyteen.

”Olisi outoa ajatella lauluntekijää, jolla ei ole myötäelämisen kykyä tai ajatusta Korkeammasta voimasta. Mysteerin paikka on siinä, missä kaikki kokemani asiat, tapaamani ihmiset ja kuulemani tarinat yhdistyvät sisälläni ja ottavat laulun muodon. Siinä kohdassa Korkeampi voima vaikuttaa.”

”On ihastuttavaa, kuinka yksinkertainen kolmen minuutin poplaulu voi yhdistää ihmisiä riippumatta heidän uskonnollisista lähtökohdistaan. Musiikilla on kyky osua suoraan ihmisen tunnekeskukseen, joka reagoi välittömästi. Meillä on kyky tulla kosketetuksi. Se on osoitus sielun olemassaolosta.”

Painekattilasta raikkaaseen ilmaan

”Taidealalla työskentelevät ihmiset ovat usein itseensä käpertyneitä, koska he käyttävät itseään teostensa materiaalina”, Putro arvioi.

”Minä-keskeiseen, narsismia ruokkivaan kokemukseen jääminen on kuin paine-

kattila: jos katselee ja kuulostelee vain omaa porinaansa, ei hyvin käy.”

”Lauluntekijöiden kyky keskittyä oman itsensä ympärille on uskomattoman kova. Kaikki ulkopuolella olevat asiat, kuten vieraat ihmiset, edustavat jotakin muuta kuin omaa minää. Siksi niissä roikutaan kuin hukkuva köydessä, jotta pysyttäisiin järjissään.”

”Kauneuden puoleen kurottuminen on totta kai lähellä myös Jumala-kokemusta. Se on kuin lapsenuskoinen näkemys Taivaan isästä, jota voi katsoa ylöspäin, ja joka on josain muualla.”

”Varsinainen kokemus Jumalasta on kuitenkin kuin raikkaan ilman hengittäminen, jotaikin, joka tapahtuu parhaillaan minussa. Se on fyysinen kokemus, joka tuntuu rintakehässä.”

Mystikko on värikylläinen realisti

Teologi **Pauli Annala** on esittänyt, että kristitty mystikko on aito realisti. Mystisessä realismissa on kyse sen tunnustamisesta, ettei todellisuus olekaan pelkkää näkemistä, kuulemistä, maistamista, haistamista eikä kosketamista.

Annalan mukaan jokainen, joka on valmis tunnustamaan, että todellisuuden perusta on jotakin jumalallista, on itse asiassa mystinen realisti.

Voiko Putron ajattelusta ja lauluista päätellä, että hän on mystinen realisti, joka näkee arjen keskellä sen jumalallisen ulottuvuuden?

”Minulle se kauneuden ja jumaluuden kokemus on valtavan tosi. Ylimaallinen henki ja kauneus lävistää kaiken arkisen silloin, kun tunnen sen olevan läsnä. Turhan harvoin tällaiset kokemukset kuitenkin kiteytyvät lauluhiini.”

”Minua on aina hämmästyttänyt se ajatus, että realismi sisältäisi harmaita sävyjä ja edustaisi jonkinlaista jäykkyyttä tai hitautta. Realistinen tapa kokea maailma sisältää minulle myös valtavasti värejä, selittämättömyyttä ja äärikokemuksia.”

Ensi aavistuksia katoavaisuudesta

Samuli Putro kuuluu luterilaiseen kirkkoon. Hän oli aikanaan aktiivinen seurakuntanuori ja toimi isosena useita kertoja. Muistot niistä ajoista ovat hyviä, mutta rokkarin erkaantuminen seurakuntakuvioista oli kivulias prosessi.

Muusikon kyky käyttää kirkon tarjoamia palveluksia on heikentynyt vuosien saatossa. ”Jos ihminen kadottaa reittinsä kirk-

koon, tästä ei kannata syyttää pelkästään kirkkoa.”

”Voisi olla tervettä suhtautua kirkkoon kuin uimahalliin: ellen kykene käyttämään sen tarjoamia palveluksia hyväkseni, päiväni ovat pienessä mittakaavassa huonompia. Kirkko on mahdollisuus. Se saattaisi antaa elämään lisää syvyyttä.”

”Luulen, että uskonnolliset asiat nousevat ennemmin tai myöhemmin minullakin uudelleen esiin, mutta vielä elämän katoavaisuuden tunne ei ole tullut niin pahasti vastaan.”

Sympaattinen taiteilija ei halunnut mennä liian pitkälle tunnustukselliselle uskonalueelle. Annetaan siis viimeinen sana jollekin hänen sisällään elävistä ihmisistä, jonka näkökulma kirkastui Tuhkaa korulippaassa -laulun tekijälle siellä sielun tietämillä.

”Aamulla näen muuttolintuja muodostelmassa taivaalla. Liikutuin ja niitä tervehdin. Nähdään keväällä tai myöhemmin. Seisoin siinä hetken katveessa, miettien ihmiselon haurautta, enkä voinut kyseenalaistaa jonkinsortista Jumalaa.”

”Elämälämme on tarkoitus ja joka hetkesä kauneutta. Emme ole automaatteja, virheilyöntejä ruudulla. Elämälämme on tarkoitus, jokaisen tarina on arvokas. Emme ole tyhjänpantteja. Tuhkaa korulippaassa.”

JANNE VILLA

”Sinä olet ihminen, muistatko? Sinä olet aava ja rannikko. Sinä olet tuulia latvoissa, natiseva silta ja nauvoja. Sinä olet ihmisen, muistatko?”

